

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΑΣΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'

ΑΘΗΝΗΣΙ, κατά Δεκέμβριον του 1882.

ΑΡΙΘ. 12

ΤΟ ΚΥΝΗΓΗΤΟ

Παίζομε, — φωνάζ' ό Κώστας — τό κυνηγητό;
Μόλις τώπει και πετιέται, τρέχει 'σ'ότ λεπτό
Και φωνάζει: όποιος θέλει τώρα και θαρρέ
"Ας με πιάσει σ'όν 'μπορη.

Μετ και δω όρμώ στης σκάλας, τρέχει' δυνάτ,
Με φωνάζ και μί'άντάραις 'πίσω του κετ'
"Η Κατίνα και ή "Άννα, Λέων και Αιλή
Τρέχουν όλοι σ'όν τρελλοί.

Τι φωνάζ, και τί τρεχάλα! πάνε τή σκαλιά!
'Ιθραινόμενοι, κουρασμένοι με λυτά μαλλιά
'Απηθούν τή σκαλοπάτια σ'όν τρελλοί σωστοί
Γιά νά πιάσουν σ'όν Κωστή.

Δέτε τώρα τι παθαίνουν όλοι οι τρελλοί:
'Ο Κωστής παίρνει κινίσιο, βήχει ή Αιλή,
'Η Κατίνα και ή "Άννα... μή 'ρωτάτε δά!
Και ό Λέων ζαρωμένος δέν χοροπηδά.

ΙΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Μά τό πάθος των δε γείνη μάθημα κ' αυτό,
Γιά τος άλλους όπου παίζουν τό κυνηγητό.
Μακρυνά από της σκάλας, σ'ας παρακαλώ,
Βρήτε μέρος για παγιτίει πλέον ομαλό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ
Παιδικόν δραμάτων εἰς πρᾶξιν μίαν

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΓΕΡΩΝ ἑπαιτήης
ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ } ἀδελφοί 14 ἐτῶν
ΔΙΟΓΕΝΗΣ } 13 ἐτῶν
ΠΑΤΗΡ ΤΩΝ
ΓΙΑΝΝΗΣ } ὑπηρετᾷ
ΚΩΣΤΑΣ }
ΠΤΩΧΟΝ παιδίον

Ἡ Σκηνὴ ἐν Ἀθήναις.

(Ἡ σκηνὴ κατιστάθη ἀποδοτικῶν μεγάλων πλουσίων διακοσμητικῶν, εἰς τῆς ὁποίας τοὺς τοίχους εἶνε ἐπιγραφόμεναι εἰκόνας παριστάσασα σκηνὰς ποικιλίας).

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΓΙΑΝΝΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ.

ΓΙΑΝΝΗΣ. Μὰ γιατί γιορτάζει σήμερα ὁ ἀφέντης;

ΚΩΣΤΑΣ. Δὲν τὸ ξέρεις; ἄμ' πῶς νὰ τὰ ξέρῃς! σὺ δὲν ἔχεις δέκα μέρας ἀκόμη ποὺ ἦλθες.

ΓΙΑΝΝΗΣ. Γιατί γιορτάζει, ἀ';

ΚΩΣΤΑΣ. Γιατί σὰν τὴν σημερινὴ τὴν ἡμέρα ὁ ἀφέντης, ὅταν ἦτο νέος κ' ἐπολεμοῦσε, ἐκινδύνευσε νὰ σκοτωθῇ κ' ἕνας σύντροφός του τὸν ἐγλύτωσε.

ΓΙΑΝΝΗΣ. Καὶ θὰ γιορτάζῃ γιὰ ἐνθύμησι, φαίνεται.

ΚΩΣΤΑΣ. Ναι. Ἐγὼ ἔχω πέντε χρόνια ἐδῶ καὶ ξέρω τί γίνεται· κάθε χρόνο σὰν σήμερα ὁ ἀφέντης κάνει μνημόσυνο ἐκείνου ποὺ τὸν ἔσωσε, γιατί σκοτώθηκε κατόπιν, καὶ ὅλοι μέσα ἔς τὸ σπῆτι φοροῦν μαῦρα, σὰν νὰ ἔχουν πένθος, κ' ὁ ἀφέντης δίνει εἰς τοὺς πτωχοὺς, δίνει...

ΓΙΑΝΝΗΣ. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὸ πρῶν ἦθε τοση φτωχολογιά!

ΚΩΣΤΑΣ. Τὸ ξέρουν πῶς σήμερα κάνει ἐλεημοσύνας ὁ ἀφέντης κ' ἔρχονται κ' ἔπειτα τὴν πόρτα αὐτοῦ τοῦ σπητιοῦ ποῖος πτωχὸς δὲν τὴν ξέρει; ὅποιος κ' ἂν τὴν κτυπήσῃ δὲν φεύγει μ' ἀδειανὰ χέρια. Κάτι ἦθελα νὰ σοῦ πῶ! ἂν ἔλα νὰ πᾶμε νὰ ἐτοιμάσωμε μερικά πράγματα γιὰ κάτι πτωχὰς οἰκαγενεῖας· θὰ σοῦ πῶ ποῦ εἶνε τὰ σπῆτια των καὶ νὰ τὰ πᾶς.

ΓΙΑΝΝΗΣ. Σείς, βλέπω, ἐδῶ οὔτε νὰ κουρασθοῦν δὲν τοὺς ἀφίνετε τοὺς πτωχοὺς σας· τοὺς πηγαίνετε ἔς τὰ πόδια των τὴν ἐλεημοσύνην.

ΚΩΣΤΑΣ. Πολλὰς φορὰς γιατί ὁ ἀφέντης ξεχωριστὰ ἀπὸ κείνους τοὺς πτωχοὺς ποῦρχονται καὶ τὸν ζητοῦν ἔχει καὶ ἄλλους ποὺ πηγαίνει καὶ τοὺς ζητᾷ. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Τέτοια ὦρα πρὸ δεκαεξέ χρόνων ἐγένετο ἡ μάχη τοῦ Βαφέ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Εἰς τὴν ὁποίαν ὀλίγον ἔλειψε νὰ μεινωμέν ὄρρανοι.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Ὅρρανοι! πῶς θὲ νὰ μείνωμε ὄρρανοι ἀφ' οὗ δὲν εἴχαμε γεννηθῆ ἀκόμη; δὲν λέγεις πῶς δὲν θὰ ἦμασθε διόλου σήμερα; Ἀλήθεια· μὴ λησμονήσης νὰ διαβάσης ἐκεῖνο τὸ βιβλίον· εἶνε ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι μου καὶ πάρε το· τί ζωηρὰ ποῦ τὴν περιγράφει τὴν μάχη τοῦ Βαφέ! Οἱ ἔχθροί ἦσαν δέκα πέντε χιλιάδες· οἱ ἐπαναστάται πεντακάσιοι· τοὺς εἴχαν περικυκλώσει ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη οἱ ἔχθροί· οἱ ἐπαναστάται ἠναγκάσθησαν νὰ ὀπισθοχωρήσουν· μερικοὶ νέοι ἐπολέμησαν σὰν λεοντάρια· ὁ πατέρας εἶχε λάθει πέντε πληγὰς καὶ εἶχε πέσει κάτω· δὲν εἴμποροῦσε οὔτε νὰ κινηθῇ· δίχως ἄλλο θὰ τὸν ἐκομμάτιαζαν· τότε ὁ γενναῖος ἐκείνος ὄρρα, τὸν φορόνεται εἰς τὴν ράχιν του, μὲ τὴν μίαν χεῖρά του κρατεῖ τὸ ἀναίσθητον σῶμα, μὲ τὴν ἄλλην πολεμᾷ, διασφίζει τοὺς ἔχθρους, καὶ μέσα ἀπὸ τὰς σφαίρας αἱ ὁποῖαι ἐσφύριζαν τριγύρω του, κινδυνεύουν κάθε στιγμὴν νὰ σκοτωθῇ, νὰ πιασθῇ ἀχμαλώτους, τὸν σώζει.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ὅλα αὐτὰ εἶνε πολλὸ ὠραία· καὶ ὁ ἐνθουσιασμός με τὸν ὁποῖον τὰ λέγεις ἀκόμη ὠραιότερος· ἀλλ' ἕνα πρᾶγμα δὲν ἐννοῶ, πῶς τοῦ κατέβη τοῦ πατέρα νὰ πάγῃ νὰ σκοτωθῇ γιὰ μερικοὺς ἐκεῖ τουραυγάδες.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Τί εἶπες;

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Νά, τί εἶπα· εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὰς ἐπαναστάσεις νὰ πηγαίνουν οἱ πτωχοί, ὅσοι φοροῦν κάπτα καὶ ληρὴ φουστάνελλα· τὸ ἐννοῶ· τί ἔχουν νὰ χάσουν αὐτοὶ; τὸ περὶ τους μεγάλη δουλειά! ἀλλ' ἕνας πλούσιος ν' ἀφίγη τὰ πλούτη του, τὰς ἀπολαύσεις του καὶ νὰ πηγαίη ἔτσι νὰ στέκῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ στόμα τοῦ τουφεκιοῦ τοῦ ἔχθρου, σὰν νὰ τοῦ λέγῃ σιχτώσέ με, δὲν τὸ νοιώθω· δὲν τὸ νοιώθω μ' ὅσα κ' ἂν μοῦ φάλλῃς μὲ τὸν ἐνθουσιασμό σου.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Παρατηρῶν αὐτὸν μετὰ σοβαρότητος· μὲ φωνὴν ἐκφράζουσαν πολλὴν πικρίαν.) Ἄν δὲν σοῦ λέγῃ τίποτε ἢ καρδιά σου ἀπὸ μέσα, τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ ἐγὼ; (Μὲ εἰρωνείαν) Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τὴν ἀγαπᾷ μὲ τὰ λόγια μόνον τὴν ἐλευθερίαν, δὲν εἶν' ἔτσι; (Μετὰ τόνου) ἀλλ' ἂν δὲν θυσιάζωμαι διὰ τὴν ἐλευθερίαν ὅσοι τὴν ἐννοοῦν, ποῖοι θέλεις τότε νὰ θυσιάζωμαι;

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Πτωχόν, γυμνόπου, βακένδυτον παιδίον διέρχεται διὰ τῆς σκηνῆς).

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ΤΟ ΠΤΩΧΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

ΤΟ ΠΤΩΧΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ. Λίγο ψωμάκι, ἀφαντόπουλα.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ὄψι! τοὺς βαρέθηκα ἀπὸ τὸ πρῶν· δὲν μπορῶ νὰ τοὺς βλέπω. (Μετὰ τίνος ὀργῆς) Καὶ

γιατί δὲν σοῦ δίνει ὁ πατέρας σου ψωμί, μόνον ἔρχεσαι ἐδῶ καὶ διακονεῖς;

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Διογένη, ἂν εἶνε ἀστείμοι αὐτοί, σοῦ λέγω πῶς εἶνε πολλὸ σκληροί.

ΤΟ ΠΤΩΧΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ. (Μετὰ λυπηρῆς φωνῆς.) Ὁ πατέρας μου; Ποῦνέ το· ὁ πατέρας μου. Μπορεῖς νὰ μοῦ τὸν εἰρῆς τὸν πατέρα μου, καὶ νὰ μοῦ τὸν δώσης; καὶ ὁ πατέρας μου, ἐσκοτώθηκε ἐκεῖ, ἔς τὰ σύνορα, ἔς τὴ Μακρονίτσα· τὸ σπῆτι μας τὸ κάψανε· τὴν μάνα μου τὴν ἔχασα ὅταν φεύγαμε· τότε δὲν ξέρω ποῦ εἶνε· γι' αὐτὸ διακονεῖς τὸ ψωμί μου.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Τὸ καυμένο! Κι' αὐτὸ γιὰ τὴν ἐλευθερία ὑποφέρει!...

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Γελῶν κακεντρεχῶς καὶ δεικνύων τὸ παιδίον) Τέτοιους ἥρωας τῆς λευθερίας τοὺς ἐννοῶ!

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Πλησιάζων πρὸς τὸν Διογένη, ἐν τόνω.) Καὶ δὲν μοῦ λέγεις λοιπὸν ὅτι μέσα εἰς τὰς φλέβας σου ἔχεις λάσπη καὶ ἔχει αἷμα ἑλληνικό! (Πρὸς τὸ παιδίον.) Ἐλα δῶ, παιδάκι! (Τὸ παιδίον τὸν ἀκολουθεῖ προχωρεῖ πρὸς τὸ βῆθος τῆς σκηνῆς, πρὸς τὴν θύραν.) Κώστα, ὅσο αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ νὰ φάγῃ, καὶ δός του καὶ λίγα λεπτὰ καὶ κανένα φορεματάκι μου. (Τὸ παιδίον ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Εἶσαι σκληρός, Διογένη.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Καὶ σὺ πολλὸ ἀίσθηματικός· δὲν μ' ἀφίνεις, ἀδελφέ, μὲ τοὺς πτωχοὺς σου· τοὺς ἀηδίστα πλέον· αὐτοὶ ἐκόλλησαν ἐπάνω μας σὰν βδέλλαις νὰ ρουφήξουν τὸ αἷμά μας· τοὺς βλέπεις καὶ σοῦ κατασκευάουεν ἕνα ἐλάττωμα εἰς τὸ σῶμά των· τὸ γυρνοῦν εἰς τοὺς δρόμους· τὸ δείχνουν εἰς ὅλους, ὅπως οἱ μικροῦμποροι τὸ ἐμπόρευμά των· καὶ βέβαια αὐτὸ εἶνε τὸ ἐμπόρευμά των· ἀπ' αὐτὸ βγάδουν τὸ ψωμί των.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Σήμερα εἶσαι φρικώδης, Διογένη· ποῖος σοῦ τὰ εἶπε, ποῦ τὰ ἀνέγνωσες αὐτὰ τὰ ὠραία πράγματα;

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Αὐτὸς εἶνε ἀγωνιστῆς ὁ ἄλλος ἔχει μικρὰ παιδιὰ καὶ εἶνε εἰς τὸ κρεβάτι· ὁ ἕνας κούλος, ὁ ἄλλος κούτος· ὁ ἄλλος εἶνε πρόσωψ, ἐκείνη εἶνε χήρα μὲ τὸσα ὄρρανα· ὁ καυμένος! ἡ καυμένη! τὰ καυμένα! ὁ καθὼς ἔχει, βλέπεις, τὸν τίτλον του· καὶ ὅλοι ἔχουν τὸ χέρι των ἀπλωμένο, καὶ ὅλοι ἔρχονται νὰ ἀρπάξουν κάτι τι ἀπὸ τὴν τσέπη σου.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Μετ' ἐξάφνης.) Καὶ ἂν δὲν δίδουν οἱ πλούσιοι εἰς τοὺς πτωχοὺς, ποῖοι θὰ δώσουν; τί θὰ γείνουν οἱ πτωχοί;

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ἄς γείνουν ἔτσι θέλουν· ἀκόμη αὐτὸ μοῦ ἔλειψε, νὰ φροντίζω καὶ γιὰ τοὺς πτωχοὺς.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Καυμένο, πῶς ἔγεινες τέτοιος! νὰ μὴ μοιάζης διόλου τοῦ πατέρα! Ὁ πατέρας νὰ

εἶνε τόσο εὐσπλαγγνος, νὰ δίδῃ χιλιάδας τὸν χρόνον εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ σὺ!...

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Κι' ἐγὼ ἴσα ἴσα γι' αὐτὸ τοὺς μισοὶ· γιατί ἐξοδεῖται τόσα ὁ πατέρας γι' αὐτοὺς· δὲν ἐννοῶ νὰ σκορπίζωμε τὰ χρήματά μας εἰς τοὺς δρόμους γιὰ τοὺς γυμνοὺς καὶ τοὺς ξυπόλυτους.

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Ἄ! Διὰ τὰ χρήματα λοιπὸν τὸ κάμνεις;

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ΓΕΡΩΝ.

(Ἐσέρχεται φουστανελλοφόρος γέρον ὠψιλόδ· εἶνε μονόχειρ· ἡ δεξιὰ χεὶρς τοῦ γριακαλῆ του κρέμαται κενή· ἐπὶ τῆς μορφῆς του φαίνεται πλατεῖα ὠλὴ σπᾶθης· εἶνε λιαν καταβεβλημένος καὶ προχωρεῖ κόπτων, ἀφρονος).

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ἄλλος πάλιν τοῦτος! Ὁ ἄγῃ βέβαια κ' αὐτὸς τὴν ἱστορία του· κανένα πόλεμο, δὲν ξέρω τί. (Πρὸς τὸν Γέροντα.) Γέρο, ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ!

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. Αὐτὸ πλέον δὲν ὑποφέρεται! (Πρὸς τὸν ἀδελφόν του.) Μὰ θηρίον λοιπὸν ἔγεινες σήμερα; (Πρὸς τὸν Γέροντα.) Καλέ μου γέροντα, μὴν ἀκούης τὸν ἀδελφόν μου.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ὅχι! νὰ φύγῃ, ἀπὸ τὸ πρῶν ὅλο καὶ διακονιάρηδες βλέπουν τὰ μάτια μου.

ΓΕΡΩΝ. (Ἐψέφον τὴν κεφαλὴν του καὶ βλέπων ἀξιοπερηφῶς) Μὲ συγχωρεῖτε. (Στρέφον νὰ φύγῃ) ἔκαμα λάθος· ἕνας γέρον ἀπομάχος μούδωκε αὐτὸ τὸ χαρτί (Ἐξάγει τετράγωνον χάρτην ἐν εἶδει πινακίδος) μοῦ εἶπε εἰς ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ σπῆτι εἶνε ἕνας καλὸς ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ ὅλους τοὺς πτωχοὺς, καὶ πρὸ πάντων τοὺς ἀγωνιστὰς· ἐμφορασεν ἀπ' αὐτὰ τὸ εἰστήρια σὲ μερικοὺς ἀπὸ μᾶς ποὺ γινωρίζομεν τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς, καὶ μᾶς εἶπε ἅμα ἀπαντῶμεν κανένα νὰ τοῦ δίδωμεν ἕνα τέτοιο χαρτί καὶ νὰ τοῦ τὸν στῆλωμεν· πηγαίνε εἰς ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ σπῆτι· μοῦ εἶπε καὶ ἦλθα· ἀλλὰ ἔκαμα λάθος· μὲ συγχωρεῖτε. (Στρέφεται καὶ κάμνει βήματὰ τινα νὰ φύγῃ).

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Προχωρῶν ὅπως τὸν ἐμποδίσῃ) Μὴ φεύγῃς, καλέ μου γέρον, μὴ φεύγῃς, σὲ παρακαλῶ. (Εἰς τὸ βῆθος τῆς σκηνῆς φαίνεται ὁ Πατήρ, ὅστις, ἀκούων τὰς λέξεις τοῦ Γέροντος, σταματᾷ καὶ ἀκούει).

ΓΕΡΩΝ. Ὅχι, παιδί μου· δὲν εἴμπορῶ· ξέρεις πόσο πικρὸ εἶνε τὸ ψωμί τῆς διακονίας; ἀλλ' ἔβαν τὸ πετοῦν ζυμωμένο καὶ μὲ ὕβριν τότε πλειὰ εἶνε φαρμάκι καὶ φαρμακόνει· δὲν τὸ θέλω αὐτὸ τὸ ψωμί. (Στρέφεται πρὸς τὴν θύραν, καὶ κάμνει βήματὰ τινα· ἀναστενάζων καὶ σπογγίζων ἐν δάκρυ.) Καὶ δὲν βρισκονταν καὶ γιὰ μένα ἕνα μολύβι νὰ μὲ πάγῃ ὅταν ἔπρεπε!...

ΛΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Ὅρμῶν ὅπως τὸν ἐμποδίσῃ.) Μὴ φεύγῃς ἔτσι πικραμένος ἀπὸ τὸ σπῆτι μας· ἡμεῖς δὲν εἴμεθα τέτοιοι· ἀχ, κ' ἂν τὸ μάθῃ ὁ πατέρας, θεὲ μου!

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Ἐν ἐξάφει.) Ἄφησέ τον· κεί, σοῦ

λέγω· τὸν ὑποκριτὴν σ' ἐσυγκίνησε βλέπω· τὴν ξέρει καλά τὴν τέχνην σου· μὰ πῶς σοῦ φαίνεται νὰ σοῦ κἀνὴ καὶ τὸν 'περηφάνο· πῶς ταιριάζουν 'περηφάνεια καὶ διακονία!

ΓΕΡΩΝ. (Ἡ μορφή του λαμβάνει ἑκφρασιὶ ἄκρας περιφρονησεως, τὸν καταλαμβάνει νευρικὸν τι ἄγος, καὶ προχωρεῖ ταχέως ὅπως ἐξέλιθθ, ῥίπτων βλέμμα ἀπαστρέπτον ἐξ ὄψεως ἐπὶ τοῦ Διογένους καὶ λέγων μετὰ φωνῆς ἤχηρας.) Παιδί! εἶπες περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἔπρεπε!

ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Ἀπειληθικῶς βλέπων τὸν ἀδελφὸν του καὶ μετ' ἄκρας ἀγανακτήσεως.) Διογένη! (Τρέχων πρὸς τὸν Γέροντα.) Τώρα πλέον, δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ, πρέπει νὰ μείνῃς!

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Νὰ φύγῃ, νὰ φύγῃ!

ΣΚΗΝΗ ΒΚΤΗ

ΠΑΤΗΡ, ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ΓΕΡΩΝ.

ΠΑΤΗΡ. (Ὁρμῶν βιαίως εἰς τὴν σκηνήν.) Κ' ἐγὼ λέγω ὅτι πρέπει νὰ μείνῃ!

ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Μετ' ἐκπλήξεως.) Ἄ! (Ὁ μὲν Λεωνίδας προχωρεῖ ἐν ἐπιβήμα πρὸς τὸν ἐπαίτην, ὁ δὲ Διογένης ὡς νὰ συλληθε ἀπὸ παῖμά τι, καταστραφένος, ἵσταται ἀκίνητος βλέπων χαμῆς.)

ΠΑΤΗΡ. (Λαμβάνων τὸν Διογένη ἀπὸ τοῦ ὤμου καὶ σείων αὐτόν.) Τέρας! (Πρὸς τὸν Γέροντα μετὰ φωνῆς παρακλητικῆς.) Σβῆσε ἀπὸ τὴν μνήμη σου τοὺς λόγους τοῦς ὁποίους σοῦ εἶπε αὐτὸ τὸ κακόπαῖδο· μείνε· τὸ σπῆτι τοῦτο δὲν ἔδωκε κανένα πτωχό!

ΓΕΡΩΝ. Εὐχαριστῶ... ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ... δὲν εἰμπορῶ! (Προσπαθεῖ νὰ ἐξέλθῃ.)

ΠΑΤΗΡ. (Ζωηρῶς κληροῖζον τὸν Γέροντα.) Σ' ἐφορκίζω, εἰς ὅτι ἔχεις ἠεώτερον εἰς τὸν κόσμον, νὰ μείνῃς. Μὴ φύγῃς! Νὰ μείνῃς, θὰ εἶνε εὐσεβεία δι' ἐμέ, ὄχι διὰ σέ. (Πρὸς τὸν Λεωνίδα.) Εἰπέ νὰ ἐτοιμάσουν ἐν ἄφρονον καὶ ἐκλεκτὸν γεῦμα διὰ τὸν καλὸν αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν περιποιηθοῦν ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερα... Ἄλλ' ὄχι. (Πρὸς τὸν Διογένη.) Σὺ πρέπει νὰ δώσῃς τὴν παραγγελίαν· πρέπει νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ στόμα σου διὰ νὰ ζεπλώῃ τὴν γλώσσάν σου ἀπὸ τὰς ὕβρεις τὰς ὁποίας ἐξεστόμενος. Θὰ εἶνε ἡ πρώτη τιμωρία τῆς ἀπανθρωπίας σου. (Πρὸς τὸν Λεωνίδα.) Πήγαινε καὶ σὺ νὰ ἐπιβλέψῃς. (Ὁ Λεωνίδας καὶ ὁ Διογένης ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΓΕΡΩΝ, ΠΑΤΗΡ.

ΠΑΤΗΡ. (Προσφέρον ἔδραν εἰς τὸν Γέροντα.) Κάθισε, καλὸ μου γέρον. Θὰ σ' ἐτάραξε πολὺ ἡ ἀνοησία τοῦ μικροῦ ἐκείνου.

ΓΕΡΩΝ. Ναί, τὸ ὁμολογῶ. Ἄχ! δὲν εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε, κύριε, τί σκαρκετικὸν εἶνε, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἴσως ἠσθάνθησαν καὶ αὐτοὶ κανὲν εὐγενὲς αἰσθημα εἰς τὴν ζωὴν των νὰ εἶνε καταδικασμένοι, διὰ νὰ εἴσῃον ἀκόμη μερικὰς

πικρὰς ἡμέρας, ν' ἀπλόνουν τὸ χέρι των... ποὺ τοὺς ἔμεινε...

ΠΑΤΗΡ. (Μετ' ἐνδιαφέροντος) Καὶ ἡ ἄλλη χεῖρας; **ΓΕΡΩΝ.** Τὸ ἄλλο μου χέρι; Ἄ, ἔμεινε ε' τὴν Κρήτην· καὶ ἐν λυπούμαι διὰ κἀτι τι εἶνε ὅτι δὲν ἔμεινε καὶ τὸ κορμὶ μαζῇ μετὰ τὸ χέρι.

ΠΑΤΗΡ. (Μετ' αὐθιγάντος ἐνδιαφέροντος.) Ἄ! ἦθε εἰς τὴν Κρήτην;

ΓΕΡΩΝ. Ναί, μαζῇ μετὰ τὸν Πραϊδῆ, τὸν Βαφειάδῃ...

ΠΑΤΗΡ. (Μετ' ἄκρου ἐνδιαφέροντος παρατηρῶν αὐτὸν ἀσκαρδαμικτῶς) Τότε λοιπὸν θὰ εἶσθε καὶ εἰς τὸ Βαρέ!

ΓΕΡΩΝ. (Παρατηρῶν καὶ αὐτὸς μετὰ προσοχὴν τὸν Πατέρα) Βέβαια, ἤμην καὶ εἰς τὸ Βαρέ!

ΠΑΤΗΡ. (Ἄνορθόμηνος· Μετὰ φωνὴν τρέμουσαν) Τότε λοιπὸν... ὦ...

ΓΕΡΩΝ. (Μετὰ πολὺ ἐνδιαφέροντος) Ἄλλὰ τί ἔχετε... εἶσθε πολὺ... συγκινημένοι...

ΠΑΤΗΡ. (Ὁρμῶν πρὸς τὸν Γέροντα· ἐκρηγνόμενος εἰς δάκρυα.) Λεωνίδα μου!

ΓΕΡΩΝ. (Ὁρμῶν πρὸς τὸν Πατέρα· συγκινημένος.) Μαυρογέρακα! (ἐναγκαλιζονται.)

ΠΑΤΗΡ. Ἄνορθόμηνος καὶ (ἠπλασθὸν τὸν Γέροντα) Σωτὴρ μου, ζῆς, ζῆς, ζῆς!

ΓΕΡΩΝ. (Στενάζων) Δυστυχῶς!

ΠΑΤΗΡ. (Ἀποσπώμενος ἀπὸ τὴν ἀγκάλην τοῦ Γέροντος.) Καὶ ἦτο πεπρωμένον νὰ σ' ἐπανεύρω εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, σέ, ὁ ὁποῖος ἐθυσίασες ὄλην σου τὴν περιουσίαν διὰ τὴν ἐλευθερίαν, Θεέ μου, ἐπαίτην, σέ!...

ΓΕΡΩΝ. (Μετὰ πικρίας) Τί ἔπρεπε νὰ περιμένω ἐγὼ; ἀπ' οὗ ἡ Ἑλλάς εἰς τὴν μητέρα τοῦ Διάκου μόνον δώδεκα δραχμὰς σὺνταξιν ἔκρινε δίκαιον νὰ δώσῃ, ἀπ' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύς Ἀνδρότσου ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν πείναν!...

ΠΑΤΗΡ. Φρικῶδες! Φρικῶδες! (Ῥίπτων τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς κρημαμένης χειρὸς.) Καὶ τὴν χεῖρά σου, Λεωνίδα, πῶς τὴν ἔχασες;

ΓΕΡΩΝ. Εἶνε ὀλόκληρος ἱστορία. (Κάθηνται.) Εἰς εὐρεῖς ὅτι εἶχον τὴν ἐπιτηδεύματα νὰ σώρωμαι σὺν φίδι· εἰς τὸν πόλεμον πολλὰκις μοῦ ἐχρησίμευσεν ἡ ἐπιτηδεύματα αὐτῆ· μὲν νύκτα ἐπεριμέναμεν τροφὰς καὶ πολεμφοδία· οἱ ἐχθροὶ τὸ εἶχαν μάθει καὶ μὰς ἔκλεισαν ὅλας τὰς διόδους· δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταβῶμεν εἰς τὴν παραλίαν νὰ παραλάβωμεν. Θὰ ἤμεθα καταστραμμένοι δίχως τροφὰς καὶ πολεμφοδία. Τότε ὁ ὀπλαρχηγὸς ἐστειλενέμῃ μετὰ ἀθῆνας καὶ μετὰ γράμματα βιαστικὰ. Κατέβηκα ἀπὸ τὸ βουνὸν κατ' ἀρχὰς μετὰ τὰ πόδια· ἔπειτα ἤρχισα νὰ σώρωμαι· ἡ νύκτα ἦτο σκοτεινὴ· θυελλώδης· τὸ σκοτάδι ἦτο τόσον πυκνὸν ὥστε ἔχασα τὸν δρόμον· ἐπέρασά σιμὰ ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν ὑποπτόμενος ὅτι ὑπῆρχε μικρὸς κρημνὸς ἐγγίστησα κ' ἔπεσα· τὸ σῶμά μου ἐβρόντησε μέσα ε' τὴν σιωπὴν τῆς νυκτός· ἐκείνην τὴν στιγμήν ἤσπραψε· ὁ σκοπὸς ἀκούσας

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Ἐισέρχονται ὁ Λεωνίδας καὶ ὁ Διογένης)

ΓΕΡΩΝ, ΠΑΤΗΡ, ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

ΠΑΤΗΡ. (Μετὰ τόνου πρὸς τοὺς δύο υἱούς του) Γονατίσατε· γονατίσατε· ἰδοὺ ὁ σωτήρ μου· ἐθύμεισθε ἐκεῖνον τὸν ἥρωα, περὶ τοῦ ὁποῦ τοσάκις σὰς εἶπα ὅτι ἔσωσε τὴν ζωὴν μου; Ἰδοὺ τὸν δὲν ἀπέθανε· ζῆ· εἶνε ἐδῶ· ἐναγκαλισθῆτέ τον, φιλήσατέ τον, ἐκφράσατέ του τὴν εὐγνωμοσύνην σας. (Ἀίρνης πρὸς τὸν Διογένη.) Ἄ! ὀπίσω σέ, ὀπίσω, μὴ τὸν ἐγγίξῃς μετὰ τὰς μολυσμένας χεῖράς σου· σὺ εἶσαι ἀνάξιος αὐτῆς τῆς τιμῆς· μακράν!

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Μένων ὡς κεραυνόπληκτος καὶ ἐτοιμος νὰ δακρύσῃ) Πατέρα!...

ΠΑΤΗΡ. Τίποτε· θὰ εἶμαι σκληρὸς πρὸς σέ, ὅπως σὺ ὑπέρηξες σκληρὸς πρὸς ἕνα ἀγνωστον δυστυχῆ. (Μετ' ἀγανακτήσεως) Καὶ εἰς εὐρεῖς ποῖος ἦτο αὐτὸς ὁ ἀγνωστός δυστυχῆς τὸν ὁποῖον ὕβριζεσθε πρὸ ἀλλήλου; ὄχι μόνον ὁ σωτήρ τοῦ πατρός σου, ἀλλὰ καὶ ἥρωα, καὶ λάτρης θεοῦ τῆς ἐλευθερίας. Ὅπου ἠθέλησαν νὰ σπᾶσωσιν τὰ δεσμὰ των ἔτρεξεν ὁ ἄνθρωπος αὐτός, τὸν ὁποῖον σὺ ὁ μῆδαιμὸς ἀνόητος ὑποκριτὴν. Ἀὐτὸς ἦτον εἰς τὴν Καλαμπάκα, αὐτὸς ἐπολέμησε μετὰ τὸν Γαριβάδῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, αὐτὸς ἠγωνίσθη εἰς τὴν μαρτυρικὴν νῆσον, τὴν Κρήτην. Ὅπισω! τί κοινὸν ἔχει ἕνας ὁ ὁποῖος φιλαργυρεῖται ἕνα κομμάτι φῶμι διὰ τοὺς πτωχοὺς, μετὰ ἕνα ὁ ὁποῖος ἐσπατάλησε τὸ αἷμα του δι' ὅσους εἶχαν ἀνάγκην ἐλευθερίας;

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Ὀλοκόζων) Πατέρα... πατέρα!...

ΓΕΡΩΝ. (Λαμβάνων ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν Διογένη) Μὴν κλαῖς, παιδί μου· ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα σου νὰ σέ συγχωρήσῃ. (Πρὸς τὸν Πατέρα) Μαυρογέρακα, πρὸς χάριν μου, συγχώρεσέ τον.

ΠΑΤΗΡ. Πρὸς χάριν σου; ὦ, βέβαια· τὸν ἐσυγχώρησα ἤδη· ἀλλὰ σοῦ λέγω ὅτι εἶνε θυσία ἐκ μέρους μου, νὰ μὴ τιμωρήσῃ τὸν υἱὸν μου ἀπ' οὗ ὕβρισε σέ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Πρὸς τὸν Γέροντα μετὰ δακρυμαίνουσας ὀφθαλμοῦ καὶ φωνὴν τρέμουσαν) Καὶ εἰς... με... συγχωρεῖτε;

ΓΕΡΩΝ. (Μειδιῶν μειδιάμα ἀγαθότητος.) Βγῶ; δὲν σέ συγχωρῶ... διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον ὅτι δὲν σοῦ ἔγω θυμώσε· πιθανόν, μικρὸν μου, οἱ λόγοι σου νὰ ἔφθασαν ἕως τὸ πρόσωπόν μου, ἀλλ' ἕως τὴν καρδίαν μου, ὄχι! πιθανόν νὰ ἐθύμωσε τὸ πρόσωπόν μου, ἀλλ' ἡ καρδία μου δὲν ἐθύμωσε. (Ὁ Διογένης, ἀκούσας τὰς λέξεις ταύτας ὀλοκόζει δυνατότερον.)

ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ. Μὴν κλαῖς δὲ πλέον, Διογένη, τί κλαίεις τώρα;

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Πρὸς τὸν Λεωνίδα) Αὐτὰ τὰ δάκρυα δὲν εἶνε δὲν τὰ ἅλλα· αὐτὰ εἶνε δάκρυα θαυμασμοῦ· αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ἐγὼ ὕβρισα!

ΓΕΡΩΝ. (Πρὸς τὸν Διογένη) Τὰ δάκρυα αὐτὰ τὰ ὁποῖα χύνεις δεικνύουν ὅτι δὲν ἔχεις σκληρὰν

τὸν κρότον ἐφώνησε «τίς εἶ;»· ἀπάντησιν δὲν λαβεῖ· εἶδε μονάχα τὴν σκιάν μου κινουμένην εἰς τὴν λάμπην μιᾶς ἀστραπῆς· τότε ἐφώνησε τοὺς συντρόφους του εἰς τ' ἄρματα· πρέπει νὰ ἐρρίψθησαν ἐπάνω μου περισσότερα ἀπὸ πενήντα σφαῖραι· δύο μετὰ ἐδῶκα εἰς τὸ χέρι καὶ μοῦ τὸ πλήγησαν καιρῶς· ἔτσι λαβόμενος ἐσύρθηκα ἕως εἰς τὴν θάλασσα καὶ εἰδοποίησα τὸν πλοίαρχο τοῦ ἀτμοπλοίου, καὶ τοῦ ἔδωκα καὶ τὰ γράμματα· ἀλλὰ μόλις ἕως ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐβάσταζαν αἱ δυνάμεις μου· τὸ αἷμα ἔτρεχε· ἔπεσα ἀναίσθητος· τὸ κακὸν ἦταν ὅτι εἶχα γόδαρι τὴν πληγὴν μου πάνω εἰς τὰς πέτρας ὅταν ἐσύρθημην· τὴν ἄλλη μέρα μοῦκοψαν ὄλο τὸ χέρι διότι ἐκινδύνευε νὰ γαγγραινώσῃ.

ΠΑΤΗΡ. Γενναῖε Λεωνίδα!

ΓΕΡΩΝ. Καὶ σὺ ἀπὸ τότε τί ἔγινες;

ΠΑΤΗΡ. Ἄφ' οὗ μὲ ἔσωσες, ἀπ' οὗ μ' ἐπεβίβασες πληγωμένον εἰς τὸ Πανελλήνιον, μετὰ ἐβίβασαν μαζῇ μετὰ ἄλλους εἰς τὴν Σύρον· ἐτηλεγράφησαν εἰς τὴν οἰκογένειάν μου· ἦλθεν ἡ ἴδια ἡ μητέρα μου καὶ μετὰ παρέλαβον τρεῖς μῆνας στιγμήν δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὸ προσκέφαλό μου· μετὰ πέντε μῆνας ἤμουν καλά· ἤθελα νὰ ἐπιστρέψω· ἀλλ' ἡ μητέρα μου ἔπεσε ἀηλησιμένη εἰς τὰ πόδια μου. Ἄ! Πρέπει νὰ πατήσῃς τὸ πτώμα μου· πρῶτα καὶ ἔπειτα νὰ μοῦ φύγῃς!· μοῦ ἔλεγες, τρελλῆ ἀπὸ τὴν λύπην. Ἦτο τόση ἡ ἀπελπισία της, ὥστε μ' ἔπεισε νὰ μείνω. Μετ' ὀλίγους μῆνας κατὰ παράκλησιν της ἐνούμφθη...

ΓΕΡΩΝ. Καὶ εἶνε υἱοὶ σου, βέβαια, αὐτὰ τὰ δύο παιδιὰ;

ΠΑΤΗΡ. Ναί! Αἱ ἐφημερίδες εἶχαν γράψῃ ὅτι ἐρονεώθη· ἐζήτησα παντοῦ πληροφορίας περὶ σοῦ, ἀλλὰ δὲν ἔμαθον τίποτε. Τί ἔγινες;

ΓΕΡΩΝ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπαναστάσεως ἐπήγα εἰς τὴν Βλαχίαν· ἔπειτα ἐπέστρεψα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου μοῦ ἔμεινε μία οἰκία, ἀπὸ ὄλην μου τὴν περιουσίαν· ἀλλὰ κ' ἐκείνην τὴν ἔκαμε στάκην ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ τοῦ 1870· τότε μοῦ ἐπανήλθον οἱ τρομαροὶ ἐκείνοι ρευματισμοὶ τοῦς ὁποῖους ἀπέκτησα εἰς τὰ στρατόπεδα, καὶ ἔμεινα εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐκεῖ πέντε ὀλόκληρα ἔτη· ἀπὸ τότε γυρῶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἦλθα καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ φορὰς. (Μειδιῶν πικρῶς) Ἐννοεῖται ὅτι δὲν τὸ ἀνήγγαλαν αἱ ἐφημερίδες...

ΠΑΤΗΡ. Δυστυχῆ Λεωνίδα! Ἐγὼ εἶχα πιστεύσει πλέον ὅτι ἀπέθανες· καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης μου τὸ πρῶτόν μου παιδί τὸ ὀνόμασα μετὰ τὸ ὄνομα σου, καὶ κάθε χρόνον τὴν 12 Ὀκτωβρίου, τὴν ἡμέραν τῆς μάχης τοῦ Βαρέ, κάμνω τὸ μνημόσυνόν σου.

ΓΕΡΩΝ. Ὅπως σήμερον παρευρίσκομαι εἰς τὸ μνημόσυνόν μου!

ΠΑΤΗΡ. (Μετὰ χαρῆς) Ἄλλὰ ζωντανός, Λεωνίδα μου, ζωντανός, ἀπ' οὗ ἐπὶ δέκα πέντε ἔτη σ' ἐνόμιζα νεκρόν. (Ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν.) Ὄ! μοῦ φαίνεται ὡς ν' ἀνεστήθῃς, Λεωνίδα.

καρδιαν· ἀλλ' ἡ εὐγενὴς καρδία πρέπει νὰ παράγῃ εὐγενῆ αἰσθήματα· μόνον κατὰ τῆς υπερηφάνειας νὰ υπερηφανεύσῃ· ζητεῖ κανεὶς νὰ σὲ ὀσμώσῃ μὲ ψευδῆ μεγαλεῖα, μὲ ἀλαζονείαν; τότε μόνον νὰ εἶσαι υπερήφανος, δηλαδὴ ἀξιοπρεπής· ἀλλὰ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς δυστυχεῖς, τοὺς ἀδυνάτους, πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπᾷς, νὰ τοὺς προστατεύῃς. Κόσταζε τὸν ἀδελφόν σου τί γενναῖα αἰσθήματα ἔχει. (Θωπεύων τὴν κεφαλὴν τοῦ Λεωνίδα) Ἐπὶ τὰς συγκινήσεις μου ἐλησμόνησα νὰ σ' εὐχαριστήσω, παιδί μου, διὰ τὴν ὄραλάν σου διαγωγὴν. (Πρὸς τὸν Πατέρα). Ὁ υἱός σου οὗτος θὰ τιμῆσῃ μίαν ἡμέραν τὴν οἰκογένειάν σου, καὶ τὴν Πατρίδα.

ΠΑΤΗΡ. Ὡ! τὸ εἰξέωρον· θὰ γείνη ἀξίος σου· τὸ ὄνομά σου τοῦ χρησιμεύει ὡς ἄσπις κατὰ τῶν ταπεινῶν πράξεων, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ τὴν ἀτιμᾷσῃ ποτὲ αὐτὴν τὴν ἀσπίδα.

ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Ἐναγκαλιζόμενος τὸν Διογένη μὲ ὑγροὺς ὀφθαλμούς) Μοῦ ἔρχονται δάκρυα ἀπὸ τὴν συγκινήσιν μου!

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. (Βαθῶς ἀναστενάζων) Ὡ! Τί εὐτυχῆς ποῦ θὰ ἦμην ἂν εἰμποροῦσα· κ' ἐγὼ νὰ χύσω ἐν ἀπ' αὐτὰ τὰ δάκρυά σου!

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΤΗ

(Εἰσέρχεται ὁ Κώστας καὶ ὁ Γιάννης).

ΓΕΡΩΝ, ΠΑΤΗΡ, ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ.

ΚΩΣΤΑΣ. Τὸ γεῦμα ποῦ μᾶς παρήγγειλε ὁ κύριος διὰ τὸν πτωχὸ αὐτὸν γέρον εἶνε ἔτοιμον.

ΠΑΤΗΡ. (Μετὰ τόνου) Διὰ τὸν πτωχὸν αὐτὸν γέρον!... Δὲν ὑπάρχει πλέον πτωχὸς γέρον ἐδῶ. Ἐδῶ ὑπάρχει κύριος. (Πρὸς τοὺς ὑπηρετὰς) Ἄπο σήμερον ἰδοὺ ὁ κύριός σας. (Πρὸς τοὺς υἱούς του) Ἴδοὺ ὁ πάππος σας· ἀπὸ τὸρα ἡ οἰκία αὐτὴ εἶνε ἰδική του· αἱ διατάγαι του εἶνε ἱεραί.

ΓΕΡΩΝ. (μέχρι δακρύων συγκινημένος) Εἰξουρα ὅτι εἶχες γενναῖαν ψυχὴν· καὶ ἡ εὐγενεστέρη πράξις ἐκ μέρους σου δὲν με ἐκπλήττει· ἀλλὰ τὴσσι ἀγαθότης με καταβάλλει... με καταβάλλει...

ΠΑΤΗΡ. (Πρὸς τοὺς ὑπηρετὰς) Προσθέσατε καὶ

ἐν ἄλλο πινάκιον. (Οἱ ὑπηρετὰι ἐξέρχονται) Λεωνίδα, (Δίδων αὐτῷ τὸν βραχιόνά του) ἡ τράπεζα μᾶς περιμένει. (Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ
ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

(Ἐνῷ ἀκολουθοῦν μέχρι τινὸς τοὺς ἐξερχομένους ἐπιστρέφουσι καὶ ὁ Διογένης ῥίπτεται εἰς τὴν ἀγκέλην τοῦ Λεωνίδα).

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ἄχ! ἀδελφέ μου· σὺν σήμερα ὁ Γερο-Λεωνίδας ἔσωσε τὸν πατέρα, καὶ τὴν ἴδια ἡμέρα ἦτο γραφτὸ, ἕστερα ἀπὸ 15 χρόνια νὰ σώσῃ καὶ τὸν υἱόν· σὲ βεβαίω μ' ἔωσα· δὲν εἰξεύρεις τί ἰδέας εἶχα, πὼς ἔσπευτόμην... Τί ἄνθρωπος! μὲ τὴν καλωσύνην του μ' ἐτιμώρησε περισσότερο παρα ἂν μὲ ἐρράνιζε· πίστευσέ με, ἡ καλωσύνη εἶνε πολλῶς ἢ σκληροτέρα ἀπὸ ὄλας τὰς τιμωρίας.

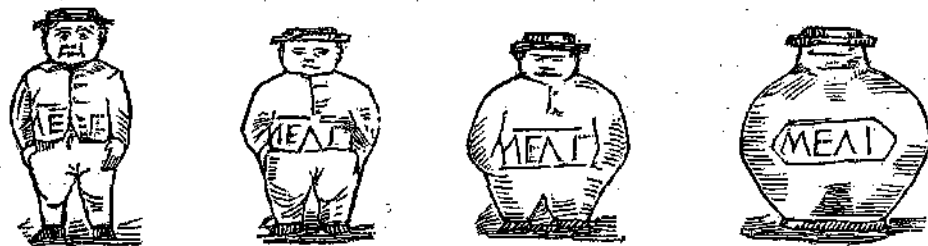
ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ. Τὸ πιστεύω· ἀλλὰ Διογένη, δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔφερε μαζὴ του μέσα εἰς τὸ σπῆτι μας μίαν ἀτμοσφαῖραν μεγάλων αἰσθημάτων, καὶ ὅτι ὅσον τὴν ἀναπνέομεν αὐτὴν τὴν ἀτμοσφαῖραν τόσο καλλίτεροι γινόμεθα;

ΔΙΟΓΕΝΗΣ. Ναί! Ναί! πάρε παράδειγμα ἐμένα· ἐγὼ δὲν εἶμαι πλέον ἢ, τι ἡμην· ἀπὸ τὸν πρῶτον Διογένη δὲν εἴμην τίποτε.

ΔΕΩΝΙΑΔΑΣ. (Ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν). Λοιπὸν τὸρα κ' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ. Θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ· ὅταν πρὸ ὀλίγου ἔλεγες τὰς κακὰς ἐκείνας λέξεις πρὸς τὸν πτωχὸν παιδίον καὶ πρὸς τὸν ἄγνωστον δυστυχῆ γέροντα, δὲν ἤθελα νὰ ἦμην ἀδελφός σου· ἐντροπήμην νὰ ἦμην ἀδελφός σου. Ἄλλὰ τὸρα εἶσαι ἀγαπητός μου ἀδελφός, τὸρα εἶσαι ἀξίος υἱὸς τοῦ πατρός μας. Τὸρα σ' ἀγαπῶ. Καὶ σὺ, μόνον ἂν εἶμαι καλὸς θέλω νὰ μ' ἀγαπᾷς. Ἄλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα καλοὶ, Διογένη. Ἐνθυμείσαι τί εἶπεν ὁ Γερο-Λεωνίδας; Μόνον πρὸς τοὺς υπερηφάνους νὰ εἴμεθα υπερήφανοι, ἀλλὰ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς δυστυχεῖς, τοὺς ἀδυνάτους, νὰ τοὺς βοηθῶμεν, νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν, νὰ τοὺς προστατεύωμεν...

ΑἰΜΥΛΙΟΣ ΕἰΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΞΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ

Τί κατήντησε νὰ γείνη ὁ μικρὸς Παντελής ἀπὸ τὸ πολὺ μέλι ποῦ ἔφαγε.

ΠΟΥ ΚΑΤΑΝΤΟΥΝ ΟΣΟΙ ΜΑΛΟΝΟΥΝ

Δύο ἔλαφοι κατῴκουσιν εἰς τὸ ἴδιον δάσος. Συνητήθησαν μίαν φορὰν εἰς ἓν μέρος τοῦ δάσους τὸ ὁποῖον ἦτο σκεπασμένον ἀπὸ θυμᾶρι.

Εἰξευρεν ἡ μία τὴν ἄλλην ὅτι ἀγαποῦσαν τὰ μαλῶματα· διότι καὶ αἱ δύο εἶχον χαρακτηρισθῆναι καὶ πεισματάρικον.

— Σὲ ἀπαγορεύω νὰ βόσκησῃς ἐδῶ, εἶπεν ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην, μὲ ἀπειλητικὴν φωνήν.

— Ἄν ἐγγίξῃς μόνον τὸ χορτάρι αὐτό, ἀπήνησεν ἡ ἄλλη, θάξῃς νὰ κάμῃς μ' ἐμένα.

— Κ' ἐγὼ ἀνάγκη νὰ σ' ἐρωτήσω, εἶπεν ἡ πρώτη μὲ ἀλαζονείαν, γὰρ νὰ φάγω ὅ, τι θέλω;

Καὶ ἐπροχώρησε μὲ υπερηφάνειαν ἐναντίον τῆς ἄλλης ἐλάφου.

Καὶ αἱ δύο ἤρχισαν ν' ἀγριοκυττάζωνται, ἔπειτα ὤρμησαν ἡ μία κατὰ τῆς ἄλλης μὲ κεφαλὴν χαμηλωμένην καὶ μὲ τὰ κέρατα ἐμπρός.

Καὶ εἰξεύρετε τί συνέβη;

Τὰ κέρατα τῶν δύο ζῶων συνεχρούσθησαν καὶ τόσο πολὺ περιεπλέγησαν ὥστε δὲν εἰμπόρεσαν νὰ τὰ ξεχωρίσουν.

Ματαίως τραβοῦν μὲ ὄλας τὴν δυνάμειν· δὲν κατορθοῦν τίποτε· τὸν αὐτὸν περικλέκονται περισσότερο.

Προχωροῦσι βήματά τινα, ὀπισθοδρομοῦσι, συνδεδεμέναις ἔχουσαι τὰς κεφαλὰς τῶν καὶ τότε ἡ μία σύρει τὴν ἄλλην, τότε τὴν σκουντᾷ.

Εἰς τὴν ἀνωφελῆ λύσσαν τῶν σκάπτων μὲ τοὺς πόδας τῶν τὸ ἔδαφος ἐκρίζουν τὸ θυμᾶρι καὶ τὰ ἄλλα χόρτα· ἀπὸ παντοῦ πίπτει χῶμα καὶ χαλίκια.

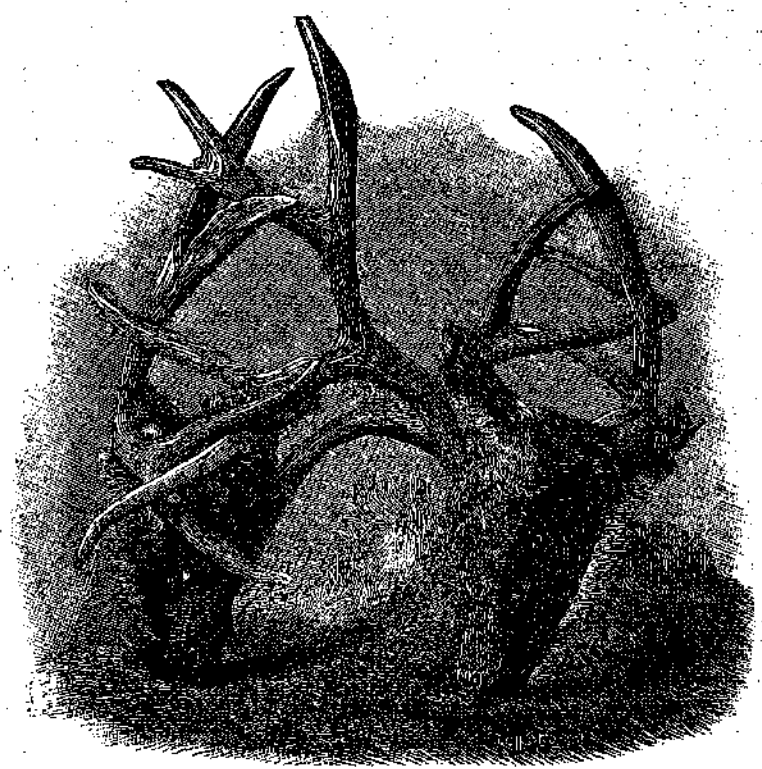
Αἱ δύο ἔλαφοι ἔμειναν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὄλην τὴν ἡμέραν, ὄλην τὴν νύκτα καὶ ὄλην τὴν αὐριανὴν ἡμέραν, καὶ ἐξέβαλλον κραιναῖς

λύσσης καὶ ἀπελπισίας, αἱ ὁποῖαι ἀνηγοῦσαν μακρὰν εἰς τὸ δάσος, χωρὶς κανεῖς, οὔτε ζῶον οὔτε ἄνθρωπος νὰ ἔλθῃ νὰ τὰς βοηθήσῃ.

Ἐπειτα ἔπεσαν κατὰ γῆς πλάγι μὲ πλάγι, κατακουρασμένα ἀπὸ τοὺς κόπους τοὺς ὁποῖους ἔχασαν διὰ νὰ ἀπελευθερώσουν τὰ κέρατά των.

Καὶ τότε τοὺς ἐπίασεν ἡ πείνα καὶ ἤρχισαν νὰ στεναζοῦν θρηνητικῶς.

Ἐπειτα οἱ στεναγμοὶ αὐτοὶ μετεβλήθησαν εἰς σιγανὰ παράπονα, τὰ ὁποῖα ὀλίγον κατ' ὀλίγον

ἔγειναν ἀσθενέστερα, ἕως ὅτου ἔπαυσαν ὄλας διόλου· διότι αἱ δύο ἔλαφοι ἐπὶ τέλους ἀπέθαναν ἀπὸ τὴν πείναν, εἰς τὴν ἴδιαν μάλιστα θέσιν ὅπου ἤρχισαν νὰ μαλόνουν.

Καὶ τὰ σώματά των καταφαγώθησαν ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ ἀπὸ ἄλλα σαρκοφάγα ζῶα, τὰ ὁποῖα διεσκόρπισαν τὰ κόκκαλά των, καὶ δὲν ἔμειναν πλέον παρὰ τὰ κέρατά των, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἦσαν κολημένα ἀναμεταξύ των.

(Μήμησις) **ΦΙΛΟΜΗΛΑ**

ΝΥΞ ΚΑΙ ΧΕΙΜΩΝ

Είς τὰ σύννεφα κρυμμένος,
Καταβαίνει ὁ κουρασμένος
Ἥλιος νὰ κοιμηθῆ.
Νδὲ προβαίνει νὰ σκεπάσῃ
Πόλεις καὶ βουνά καὶ δάση
Μὲ τὸ σκότος τὸ βαθύ.
Ὅμως ὅσον καὶ ἂν φθάσῃ
Μαῦρον σκότος νὰ σκεπάσῃ
Πόλεις, δάση καὶ βουνά,
Φῶς ἡμέρας ὅ' ἀνατείλῃ,
Καὶ ὁ ἥλιος θὰ στείλῃ
Τὰς ἀκτίνάς του ξανά.

Ἔφυγε τὸ χελιδόνι,
Ψύχρα τὰ νερά παγώνει,
Χιόνι πίπτει καὶ βροχή,
Κλαί' ἢ φύσις μαραμμένη
Καὶ χωρὶς λουλούδια μένει,
Λυπημέν' ἢ ἐξοχή.
Πλὴν ἢ ἐξοχὴ ἂν μένῃ,
Τὸν χειμῶνα μαραμμένη,
Ἄν παγόνουν τὰ νερά,
Πάλιν ἀνοιξὶς θὰ φθάσῃ,
Καὶ ἢ φύσις θὰ γελάσῃ,
Χαροπὴ καὶ ἀνθηρὰ.

Α. Α. ΚΑΤΑΡΟΥΖΗΝΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΥΚΩΝ

Ποῖος ἀπὸ τοὺς μικροὺς μας φίλους δὲν εἶδε λύκον... ζωγραφημένον καὶ δὲν εἰξεύρει ὅτι εἶνε αἰμοβόρος ἐχθρὸς τῶν ἀνρίων τὰ ὅποια καταξοφίει καὶ κατατρώγει; ἀλλ' εἰς τὴν Ρωσίαν εἶνε ἀκόμη τρομερώτεροι οἱ λύκοι, καὶ ἀκούσατε τὴν ἱστορίαν τὴν ὁποίαν μᾶς διηγήθη εἰς φίλος μας ἐλθὼν ἐσχάτως ἀπὸ τὴν Ρωσίαν.

Ὁ Γεώργιος Βάσοβιτς ἦτο ῥώσος ταχυδρόμος, καὶ ἐπήγαγε τὰς στελλομένας ἐπιστολάς ἀπὸ τὴν Καργάπολιν εἰς τὴν Ὀλονέτσην. Ἐπὶ οὐκὼ μῆνας τοῦ χειμῶνος, ὅπως διαρκεῖ εἰς τὴν Ρωσίαν ὁ χειμῶν, τὰ δάση τὰ ὅποια ἐπέρα ἐπὶ τοῦ ἵππου του, ὁ ὅποιος ἐκάλπαζε ταχέως, ἦσαν σκεπασμένα μὲ πυκνὸν στρώμα χιόνος. Πολλάκις ὁ Βάσοβιτς εἶχεν ἀκούσει τοὺς λύκους νὰ οὐρλιάζου ἀγρίως καὶ εἶχεν ἰδεῖ ἀπὸ μακρὰν τὴν μαύρην των σκιάν' ἀλλὰ κατὰ τὸ διάστημα τῶν δέκα ἐτῶν, καθ' ὃ ἦτο ταχυδρόμος εἰς τὴν Ὀλονέτσην, οὐδέποτε τοῦ συνέθη δυστύχημά τι. Διὰ τοῦτο εὐχαριστεῖτο νὰ ἀστετεύηται μὲ τοὺς χωρικοὺς, οἱ ὅποιοι ἐθαύμαζον τὴν ἀνδρείαν του, καὶ νὰ ἐξακολουθῆ τὸ κοπιῶδες καὶ κινδυνῶδες ἔργον του.

— Κύρ ταχυδρόμε, τῷ εἶπεν ἑσπέραν τινὰ ξενοδόχος τις εἰς τὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον τοῦ ὁποίου κατέθη, πλησίον τοῦ δάσους Καργάγιλ, δὲν μᾶς λές καμμιά ἱστορία λύκων τρομακτικῆ; Ἔχομε ἀκόμα καιρὸ ὅσο νὰ βράσῃ τὸ τσάι μας. Θαρρῶ πὺς ὄλοι μας θὰ εὐχαριστηθῶμεν νὰ σηκώθωμεν λιγάκι αἱ τρίχες μας ἀπὸ τρομάρα; Τί λέτε, πατριώτα;

Ὁ ξενοδόχος ταῦτα λέγων ἐστράφη πρὸς μερικοὺς ταξειδιώτας χωρικοὺς ἢ μικροεμπόρους, οἵτινες ἐπρόκειτο νὰ περάσουν τὸ δάσος Καργάγιλ, ὅπως καὶ ὁ ταχυδρόμος, καὶ ἐξέλεξαν τὸ ξενοδοχεῖον ὅπως διανοικτερεύσωσι.

— ὦ! Μὲ μεγάλην μας εὐχαρίστησιν ὁ ἀκούσωμεν μίαν ἱστορίαν λύκων ἀπὸ τὸν κύρ ταχυδρόμον, τὸν Βάσοβιτς, ἀπήντησαν οἱ ταξειδιώται, καὶ διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν ξενοδόχον μας διὰ τὴν καλὴν ἰδέαν τοῦ ἦλθε, τὸν παρακαλοῦμεν ἐκτός τοῦ τσαϊτοῦ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ ῥῶμι, καὶ παξιμάδια, καὶ χαβιάρι μ' αὐτὰ ὅ' ἀπολυθῆ λιγάκι ἢ γλύτσοα τοῦ ταχυδρόμου.

— Θέλετε δίχως ἄλλο μίαν ἱστορίαν; εἶπεν ὁ Βάσοβιτς, μίαν ἱστορίαν ἀπίστευτον, τρομεράν, φρικώδη; Θέλετε αἰ; Αἰ, ἂν θέλετε, ἀκούσατε αὐτήν.

Οἱ ταξειδιώται ἐπλησίασαν πρὸς τὸν ταχυδρόμον ὁ ξενοδόχος ἔρριψεν ὀλίγα ξύλα εἰς τὴν μεγάλην θερμάστραν, καὶ ὁ Βάσοβιτς ἤρχισε.

— Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, κατὰ μίαν ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου ὅπως ἢ σημερινῆ, ἡμέραν κρύαν, γεμάτην θυγλήν, εἶχα ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν Ὀλονέτσην, φέρων μαζί μου ἀρκετὰ χρήματα. Ἐκτός τούτου εἶχα ἐπάνω μου καὶ γράμματα τοῦ νομάρχου, πολὺ σπουδαία, τὰ ὅποια ἐπερίμενον ἀνυπομόνως εἰς Καργάπολιν. Εἶχα τότεν βίαν ὥστε μάλιστα ἐπιον ἐν ποτῆρι τσαϊτοῦ ἐδῶ εἰς τοῦτο τὸ ξενοδοχεῖον... ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου καλπάζων, προχωρῶν μὲ τόλμην ἐντὸς τοῦ δάσους μολοντί εἶχε νυκτώσει· εἶχον ὠραῖον δίκανον τουφέκι, δύο πιστόλια εἰς τὰς θήκας τοῦ ἐπιπλίου μου, καὶ τὸ ἀλογόν μου ἔτρεχε γρηγορώτερα ἀπὸ λαρκάδι. Δὲν ἐφοβοῦμην λοιπὸν διόλου.

»Τὸ ψῦχος ἦτο δριμύ καὶ ὁμολογῶ ὅτι, μολοντί ἐφόρου γούνα καὶ σπουφον ἀπὸ δέρμα ἀλώπεκος, μὲ διεπέρα ἕως εἰς τὰ κόκκαλά μου, καὶ μ' ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν μου τὴν ὠραῖαν αὐτὴν θερμάστραν ἢ ὅποια τώρα μᾶς ζεσταίνει. Καμμίαν φοράν τὸ δάσος δὲν μοί ἐφάνη σκυ-

θρωπὸν ὅπως τότε! Ὁ μεγάλος δρόμος τὸν ὅποιον διηργόμην ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὑπὸ μικρῶν δενδρυλλίων, τῶν ὁποίων τὰ κλωνία ἦσαν παγωμένα. Ὀλην τὴν ἐβδομάδα εἶχε χιονίσει πολὺ καὶ ὁ ἵππος ἔτρεχεν ἐπὶ παχέος στρώματος χιόνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβαίνει μέχρις ἀστραγάλων· τοῦτο καθίστα πολὺ κοπιῶδες τὸ βῆδισμά του. Ἐγὼ ὁ ὁποιος ἤλπιζα ὅτι θὰ φθάσω εἰς τὸ μικρὸν χω-

ρίον Βαζιέδιεφ, ἐνόησα ἐπὶ τέλους, ὅτι πρῶτην φοράν τότε ἀπὸ ἐξ ἐτῶν διέπραξα μεγάλην ἀπειρισκεψίαν. Ἐπειδὴ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐπιστρέψω ὀπίσω, διότι ἤμην μακρὰν ἀπὸ τὸ Καργάγιλ ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ Βαζιέδιεφ, ἠναγκάσθην ν' ἀναλάβω τὸ θάρρος μου καὶ νὰ ταχύνω τὸ βῆμα τοῦ ἵππου μου κεντῶν αὐτὸν ἀδιακόπως μὲ τοὺς πτεριστήρας μου.

Τὸ γενναῖον ζῶον δὲν εἶχεν ἀνάγκην πτερι-

Ὁ ἵππος μου ἐκβαλὼν ὀδονηρὰν χρεμάτισμα μὲ ἐξασφενδόνισε δυνατὰ κατὰ γῆς (ἴδι οὐλ. 186)

σμάτων. Ἀπὸ πνυν λεπτῶν ἠγωνίζετο νὰ τρέχῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον· οἱ ῥάθωνές του ἐξωγχοῦντο, τὰ ὠτά του ἐκινούοντο τυρετωδῶς· θὰ ἐλεγέ τις ὅτι ἐφοβεῖτο ὁ ἵππος μου. Ἐνεκα τοῦ παχέος στρώματος τῆς χιόνος, ἦτις ἐκαλύπτε τὴν ἑδῶν, δὲν ἠκούετο ὁ ἦχος τῶν βημάτων τοῦ ἵππου καὶ σιγῇ βαθεῖα ἐπεκράτει εἰς τὸ δάσος. Δὲν εἰξεύρω διατί, ἔστρεψα ἀπὸ τοῦ ἐπιπλίου μου καὶ παρατήρησα ὀπίσω μου· ὁ μακρὸς δρόμος τὸν ὅποιον διηλθομεν ἀπετέλει λευκὴν γραμμὴν εἰς τὴν ἄκρην τῆς ὁποίας ἐφαίνετο μί-

μαύρη γραμμὴ... ἢ σκία τῶν δένδρων ἀναμφιδότως.

Ὁ ἵππος μου ἐταράσσετο ἀπὸ σπασμοῦς· ἠθέλησα νὰ τὸν σταματήσω μίαν στιγμὴν ὅπως τὸν ἀναπαύσω, ἀλλὰ δὲν μὲ ὑπήκουσε καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ τρέχῃ ὡς τρελλός. Κατατρομάξας δίχως νὰ θέλω, ἐστράφη πάλιν ὀπίσω καὶ παρατήρησα...

Ἡ μαύρη ἐκείνη σειρά δὲν ἦτο ἡ σκία τῶν δένδρων· τὸ ἐνόησα φρικίον· ἢ μαύρην ἐκείνην γραμμὴν τὴν ὁποίαν εἶχα παρατηρήσει ἐγένετο χονδρότερα καὶ ἐπλησίαζε περισσότερο· σπιν-

θῆρες ἐξήρχοντο ἐξ αὐτῆς, καὶ τοὺς ἐγνώριζα ἐγὼ τοὺς σπινοθῆρας ἐκείνους διότι τοὺς εἶδον ἄλλοτε ἀπὸ μακρᾶν: ἦσαν λύκοι.

— Λύκοι ἀνέκραξε τὸ ἀκροατήριον ὠχρίασαν.

— Ἐκατοντάδες λύκων καὶ ἔτρεχον μὲ τάξιν ὡς νὰ εἶχον στρατηγὸν καὶ τοὺς διέταττε, καὶ μᾶς ἐπρόφθαιαν, διότι τὸ ταλαίπωρόν μου ἄλογον τοῦ ὁποίου αἱ κνήμαι ἔτρεμον, μάλιστα ἠδύνατο νὰ τρέξη. Τοὺς ἐβλεπον καθαρῶς τώρα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τοὺς ἀκούω: ἡ τρεχάλα των ἐπροξένει ἐπὶ τοῦ χιονοσκεπούς ἐδάφους ὑποκωφὸν τινα θόρυβον πένθιμον καὶ τρομερόν.

Ἡ καρμπίνα μου καὶ τὰ πιστόλια μου δὲν ἠδύνατο νὰ μοὶ χρησιμεύσωσι: ἤλπιζον ἐν τούτοις νὰ τοὺς τρομάξω καὶ ἐπυροβόλησα ἐπ' αὐτῶν κατὰ τύχην δύο τρεῖς φορές. Δύο λύκοι ἔπεσαν νεκροί καὶ ἡ λοιπὴ ἀγέλη ἔτρεξεν οὐρλιάζουσα ἤρχοντο νὰ ἐκδικηθῶσι τοὺς ἀδελφούς των. Ἦδη εἶχον φθάσει πλησίον τοῦ ἵππου μου, ὁ ὁποῖος ἐκβαλὼν ὀδονηρόν χρομήτισμα, ἐκλίνε καὶ ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν του καὶ τοὺς δύο ἐμπροσθίους πόδας του ἐπὶ τῆς χιόνος, καὶ μὲ ἐξεσφενδόνισε δυνατὰ κατὰ γῆς... τὸσον δυνατὰ ὥστε ἐμβήκα ἕως εἰς τὴν μέσην ἐντὸς τῆς χιόνος, ἥτις ἀνετινάχθη ὑπὸ τὸ βάρος μου.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἀγρία ἀγέλη τῶν λύκων ὠρμησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου μου, καὶ θὰ μὲ κατεβρόχιζον εἰς τὴν σαγμὴν, ἂν...

— Ἄν;... ἠρώτησαν οἱ χωρικοί, ὁ ξενοδόχος καὶ ἡ θυγάτηρ του Λιούμπα, ἀσπαινοντες ἀπὸ συγκίνησιν.

— Ἄν αὐτὸ τὸ ὁποῖον σᾶς διηγήθην δὲν ἦτο παραμῦθι.

— Παραμῦθι! ἐφώνησαν ὅλοι δυσηρεστημένοι.

— Βέβαια! ἐνομίζετε λοιπὸν ὅτι θὰ ἐγλύτωνα μέσα ἀπὸ τόσους λύκους; Μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐλπίζω ν' ἀποθάνω ταχυδρόμος καὶ νὰ μὴ νοιώσω τὰ δόντια τῶν λύκων ἐς τὸν λαίμῳ μου. Ὁ θάνατος ἐρχεται γρήγορα καὶ δὲν ὤφεται εἰς τίποτε νὰ φαγηθῆ κανεὶς ὡμὸς σὰν βέγκα καπνισμένη.

— Ἀδιάφορον, εἶπε μὲ ἀναστεναγμὸν ἡ Λιούμπα, προσφέρουσα τὸ τέιον, μ' ἔκαμες καὶ φοβήθηκα πολὺ, Γεώργιε Βάσοβιτς, ἐνόμισα πὼς θὰ σ' ἔτρωγαν.

— Καὶ τότε πὼς θὰ σὲ διηγούμην τὴν ἱστορίαν μου; καλὸ μου κορίτσι. Καθὼς βλέπετε, φίλοι μου, ἐξηκολούθησεν ὁ ταχυδρόμος, αἱ τρομερώτεραι περιπέτειαι τῶν λύκων δὲν εἶνε ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας διηγούνται, ἀλλὰ ἐκεῖνα ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν ἐπιστρέφουν πλέον... Ἡθέλατε καὶ καλὰ νὰ σᾶς καμῶ νὰ τρομάξητε ὀλίγον καθήμενοι περὶ τῆς θερμάστρας, σᾶς ἔκαμα νὰ τρομάξητε, δὲν εἴσθε εὐχαριστημένοι; Τώρα, μελαχροινὴ μου Λιούμπα, δόσε μου τὸ τσάι, τὸ ρῶμι, καὶ τὰ καψμάδια μὲ τὸ χαϊάρι, διότι ὁ ταχυδρόμος Γεώργιος Βάσοβιτς ἔχει ἀνάγκην νὰ γεμίσῃ τὸ στομάχι του, ἀφ' οὗ ἀπέλυσε τὴν γλῶσσαν του.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὁ Βάσοβιτς, τὸν ὁποῖον ποτὲ δὲν ἔφαγαν οἱ λύκοι, ἐτρέμαζεν ἐντὸς τοὺς ἀγαθοὺς χωρικοὺς οἱ ὁποῖοι τὸν παρεζέλιζον ζητούντες ἱστορίας.

(Μετὰφρασις)

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΜΕΣ' ΣΤΟ ΧΙΟΝΙ

Ὁ Κωστάκης μὲν ἡμέρα
Ὅταν πῆρε νὰ κρυόνῃ,
Δὲν ἀκούει τὴν μητέρα
Πάει, παίζει μὲσ' στὸ χιόνι.

Ἡ μητέρα του φωνάζει·
— Θὰ κρυώσῃς, μὴ, Κωστάκη!
Ἄλλ' ἐκεῖνον δὲν τὸν νοιάζει,
Ἦταν ἄτακτο παιδάκι.

— Ἐ! μητέρα τί πειράζει;
Εἶνε μαλακὸ τὸ χιόνι
Δὲν κρυώνω, μὴ σὲ νοιάζει·
Ὁ πατέρας δὲν μαλόνει.

Κ' ἐξακολουθεῖ νὰ τρέξη
Καὶ νὰ χῶνεν' ὡς τὸ γόνυ·
— Ἀχ! θεέ μου! καὶ νὰ βρέχῃ
Καθ' ἡμέρα, λέει, χιόνι.

Εἰς τὸ τέλος κουρασμένος
Εἰς τὸ σπῆτι μέσα μπαίνει,
Μέσ' τὸ χιόνι βουτηγμένος
Σὰν τὴν γάτα τὴ βρεγμένη.

Τώρα ἤρχισε νὰ στάξῃ
Εἰς τὸ σῶμά του ἐπάνω
Κι' ὁ Κωστάκης νὰ φωνάζῃ
Ἄχ, μητέρα, τί νὰ κάνω.

Ἄχ, τὰ νύχια μου κουνούνε,
Νά, θὰ πέσουν, ἄχ, μητέρα!
Ἐλα γρήγορα, ποιοῦνε
Δὲν τὸ κάμνω ἄλλη μέρα.

Ἡ μητέρα τὸν ζεσταίνει
Κι' ὁ Κωστάκης τώρα κλαίει
Ἐπιοχθεὶς στὴν καυμένη
Πὼς θὰ τὴν ἀκούῃ πλέον.

Π. Θ.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ΤΟΥ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ

Α'

— Ἐπαθα πολλὰ δυστυχήματα εἰς τὸν βίον μου καὶ ἐγνώρισα ἀρκετὰ τὸν κόσμον.

Τοῦτο ἤκουε πολὺ συχνὰ ὁ δεκαετής Θρασύβουλος ἀπὸ τὸν πάππον του, γέροντα συνταξιούχον, ὅστις, ἀποσυρθεὶς ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, ἔζη μὲ τὴν σύνταξίν του, ἥτις ἦτο ἡ μόνη του περιουσία καὶ ἀνέτρεφε καὶ τὸν ἕγγονόν του, τὸ μόνον τέκνον τοῦ μόνου υἱοῦ του, ὅστις ἀφῆκεν αὐτὸν ὄρφανόν καὶ ἀνευ περιουσίας εἰς πολὺ μικρὰν ἡλικίαν καὶ ἀφοῦ ἦτο πλέον ὄρφανός ἐκ μητρὸς.

Καὶ ἤρχισε λοιπὸν ὁ Θρασύβουλος νὰ ἐπιθυμῆ σχεδὸν νὰ τῷ συμβῶσι δυστυχήματα διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸν κόσμον καὶ αὐτός, ἂν ἔχι ὡς ὁ λευκοβρεῖς πάππος του, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκεῖνου.

Ἦτο ὅμως πολὺ μικρὸς ἀκόμη καὶ δὲν εἶχε σαφῆ ἰδέαν τοῦ τί ἐστὶ δυστύχημα. Εἰς τὸν νοῦν του ἔπλασεν ἕνα ὄρισμόν τοῦ δυστυχήματος, τὸν ἀπλούτερον ὄλων, ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ πάλιν δὲν ἐγνώριζε τί εἶνε αὐτό, ὅπερ φέρει τὴν γνώσιν τοῦ κόσμου.

Ἐξ ὧων ἐν τούτοις ἠδυνήθη νὰ συμπεράνῃ ἀπὸ τὰς διηγήσεις τοῦ πάππου, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ὅτι δυστύχημα λέγεται ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅλοι ὀνομάζουσι δυστύχημα.

Καὶ πὼς ἄλλως; Βεβαίως ὅταν ὅλοι εἴπωσι ὅτι τοῦτο εἶνε δυστύχημα, ἠθέλατε ὁ Θρασύβουλος νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν εἶνε; Καὶ ἂν τὸν ἠρώτων διατί; Τί θ' ἀπεκρίνεται; Ἡυχαριστήθη λοιπὸν μὲ τὴν φυσικωτάτην ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισε περὶ τοῦ δυστυχήματος καὶ δὲν ἐβλεπε τὴν στιγμὴν νὰ πάθῃ ἐν τοιοῦτο, διὰ νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὸν πάππον του καὶ νὰ τῷ εἴπῃ μὲ σοβαρὸν ὄφος καὶ αὐτός:

— Ἐπαθα καὶ ἐγὼ ἐν δυστύχημα καὶ ἐγνώρισα κάπως τὸν κόσμον.

Ἡ εὐκαιρία δὲν ἐβράδυσε νὰ ἔλθῃ. Ἐσπέραν τινά, ἐνῶ ἀπεσύρθη νὰ μελετήσῃ, ἤνοιξε τὸν σάκκον του διὰ νὰ εἴρῃ τὴν γραμματικὴν του καὶ δὲν τὴν εὔρεν. Ἀνεδίησε τὰ βιβλία του ἐν πρὸς ἓν, τὴν ἐξήγησε γύρω του, ἐδῶ, ἐκεῖ, δεξιᾷ, ἀριστερά, ἔκυψεν ὑπὸ τὴν τράπεζαν, μετεκίνησε τὸ κάθισμά του, ἀνέγειρε τὸν πλῆθόν του, ἔψαυσε τὸ στήθος του, ἐτίναξε τὰ θυλάκιά του, ἔθεσε τὰς χεῖράς του ἀκόμη καὶ εἰς τὰ μικροσκοπικὰ θυλάκια τοῦ γελέκου του, μήπως ἦτο ἐκεῖ τοῦλάχιστον, ἀλλ' ἡ γραμματικὴ δὲν

ἦτο πουθενά, πουθενά! Ἀφεύκτως τῷ εἶχε παραπέσει, τὴν ἀπώλεσε. Καὶ ἀφοῦ ἐπέισθη πλέον ὅτι ἐχάθη ἡ γραμματικὴ, ἤρχισε νὰ σκέπτηται:

— Νομίζω ἔλεγε, καθ' ἑαυτὸν, ὅτι εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀρχὴν ἐνὸς δυστυχήματος. Ἐπειτα νὰ σὲ εἶπῶ! Ὅλα τὰ δυστυχήματα προέρχονται ἀπὸ χάσμον, ἢ καθὼς λέγει ὁ πάππος μου, ἀπὸ μίαν τρομερὰν ἀπώλειαν, τὸ ὁποῖον πάλιν σημαίνει χάσμον. Ὅριστε λοιπὸν, κύριε πάππου, ὅπου ἔχασα καὶ ἐγὼ τὴν γραμματικὴν μου. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι λυποῦμαι διότι τὴν ἔχασα, ἐπειδὴ καὶ καινούργια ἦτο ἀκόμη καὶ ἀπόψε δὲν τὴν ἔχω νὰ μελετήσω. Ἄλλ' ὅσον διὰ τοῦτο, αὐρίον πηγαῖνα ἐνωρίτερα εἰς τὸ σχολεῖον καὶ μαθᾶνω τὸ μάθημά μου. Συλλογίσου ὅμως ὅτι ἀρχίζω νὰ μαθᾶνω τὸν κόσμον!

Καὶ ἦτο μὲν λίαν ἠυχαριστημένος ἀπὸ τὸ συμπέρασμά του τοῦτο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀμφέβαλλε κάπως καὶ δι' αὐτό, προσέθηκε δειλῶς καὶ μὲ χαμηλοτάτην φωνήν:

— Ἀρχίζω νὰ μαθᾶνω κάπως τὸν κόσμον... ἂν εἶνε δυστύχημα τὸ χάσμον τῆς γραμματικῆς μου.

Ἐδίστασε πάλιν ἐπὶ μικρὸν καὶ εἶτα προσέθηκεν ὡσεὶ καταπεισθεὶς πλέον:

— Ἄλλ' ἀφοῦ εἶνε χάσμον, δηλαδή, ἀπώλεια, εἶνε δυνατόν νὰ μὴ εἶνε δυστύχημα!

Β'

Ὁ Θρασύβουλος τὸ πρῶν ἐξύπνησεν ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους καὶ ἐπήγεν εἰς τὸ σχολεῖον πολὺ πρὸ τῆς ὀρισμένης ὥρας. Ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐλθόντα συμμαθητὴν του, ἐδανείσθη γραμματικὴν, καὶ ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ τὸ μάθημά του. Ἄλλὰ τὸ μάθημα δὲν μαθάνεται εἰς τοὺς διαδρόμους τοῦ σχολείου καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἔβην του τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν — διότι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἦτο ὁ ἐπιμελέστερος τῆς τάξεώς του — ὁ Θρασύβουλος δὲν ἔμαθε καλῶς τὸ μάθημά του. Ἄλλὰ τέλος πάντων ὅπως, ὅπως καὶ ἂν τὸ εἶχε μάθει, ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα ἐκάθησεν εἰς τὴν θέσιν του.

Εἰσήλθεν ὁ διδάσκαλος, ἐκάθησεν εἰς τὴν ἔδραν του καὶ, ἀφοῦ ἀνεκίνησε τοὺς κλήρους, ἔρριψε γύρω του ἐν βλέμμα, ἀνέστυρεν ἕνα ἐκ τῆς κληρωτίδος καὶ ἀνέγνωσε τὸ ὄνομα τοῦ Θρασύβουλου.

Ἀκόμη καὶ σήμερον ὑποπτεύεται τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ὁ Θρασύβουλος. Καὶ καλὰ, πιστεύει,

ὅτι δὲν ἦτο ὁ κληρὸς τοῦ ἐκείνου, ἀλλ' ὅτι ὁ διδάσκαλος ἀνέγνωσε ψευδῶς τὸ ὄνομά του. Ἐχει ὅμως ἀδικῶν διότι πρῶτον οἱ διδάσκαλοι ποτὲ δὲν ψεύδονται καὶ δεῦτερον ἔπρεπε νὰ συλλογισθῇ ὅτι ὁ κληρὸς τοῦ ἦλθε νὰ συμπληρώσῃ τὸ δυστύχημά του.

Εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ὀνόματός του ὁ Θερασύβουλος ἠγέρθη καὶ ἐβάδισε πρὸς τὴν ἔδραν μὲ δαίλιαν. Ὅταν ἐπλησίασε καὶ ἐστάθῃ πρὸ τοῦ διδασκάλου ἦτο κατατρόφυρος. Ἦρξισα νὰ λέγῃ τὸ μάθημα, ἀλλ' ἔλεγεν ἀλλ' ἀντ' ἄλλων. Καὶ ἀπὸ τὴν σύγχυσιν εἰς τὴν ὅποιαν περιέπεσεν ἐλησμόνησε καὶ ἐκεῖνο τὸ ὀλίγον, τὸ ὅποιον εἶχε μάθει εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ δὲν ἔλεγε πλέον τίποτε ὁμοιάζον γραμματικῆν.

Ὁ διδάσκαλος ἐξεπλάγη. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Θερασύβουλος οὐδέποτε ἔπαθε παρόμοιον τι. Ἦτο ἐπιμελέστατος καὶ πάντοτε ἐμάνθανεν ἀριστα τὰ μαθήματά του. Τὸν διέκοψε λοιπὸν καὶ μὲ προσήκειαν τῷ ἔνευσε νὰ πλησιάσῃ. Καὶ διὰ νὰ μὴ ἀκούσων οἱ ἄλλοι μαθηταὶ καὶ προσβληθῇ ὁ Θερασύβουλος τῷ λέγει μὲ φωνὴν χαμηλὴν:

— Εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν, διατί δὲν ἔμαθες τὸ μάθημά σου;

— Διδάσκαλε, ἀπήντησεν ἐκεῖνος μόλις κρατῶν τὰ δάκρυά του, ἔχασα τὴν γραμματικὴν μου καὶ μόνον τὴν νύκτα ἀνεκάλυφα τὴν ἀπώλειαν.

Ἐτόνισε κάπως τὴν τελευταίαν λέξιν ὁ δὲ διδάσκαλος ἠτένευσεν αὐτὸν μὲ προσοχὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς:

— Λέγεις ἀλήθειαν; τὸν ἐρωτᾷ.

— Σὰς ὀρκίζομαι ὅτι ἔπαθα αὐτὸ τὸ δυστύχημα, ἐτόλμησε νὰ ψελλίσῃ.

— Καὶ ἔχεις δίκαιον νὰ τὸ ὀνομάζῃς δυστύχημα, παιδί μου, τῷ λέγει ὁ διδάσκαλος μὲ ὕφος κατὰ τὸ ἦμισυ γλυκῷ, κατὰ τὸ ἄλλο ἦμισυ αὐστηρὸν. Εἶνε ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν δὲν γνωρίζεις τὸ μάθημά σου, ἐξηκολούθησε, καὶ τοῦτο εἶνε τῶντι δυστύχημα διὰ σέ.

Ὁ Θερασύβουλος μόλις ἐκρατήθη ἀπὸ τοῦ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν διδασκάλον του, ὁ ὅποιος τὸν ἐβεβαίωσεν πλέον ὅτι τὸ χάσιμον τῆς γραμματικῆς του ἦτο δυστύχημα. Καὶ ὅταν τῷ εἶπε μετ' ὀλίγον: « Σὲ συγχωρῶ σήμερον. Ἀλλοτε νὰ μὴ συμβῇ αὐτό. Πήγανε τώρα εἰς τὴν θέσιν σου » ὁ Θερασύβουλος ἔσπευδεν εἰς αὐτὴν σχεδὸν χαίρων καὶ λησιμονήσας ἤδη τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ. Καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν:

— Δὲν ἔμαθα σήμερον τὴν γραμματικὴν μου, ἀλλ' ἔμαθα κάπως τὸν κόσμον, ἀφοῦ πλέον καὶ ὁ διδάσκαλος τὸ εἶπε ὅτι ἔπαθα δυστύχημα.

Ἔσον διὰ τὴν γραμματικὴν ἤδη τὴν μανθάνω καὶ αἴριον.

Γ

Τὴν μεσημβρίαν ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μὲ ὕφος σπουδαίου ἀνδρός. Ἐφαγεν ὀλίγον καὶ ἀργά, ἀργά, ὡς ὁ πολλὸς πάππος του, μολονότι ἐπείνα πολύ. Καὶ ὅταν ἠγέρθη τῆς τραπέζης ἔλαβε καὶ αὐτὸς ἐν κάθισμα, καὶ ἐκάθισε κάπως φουσκῶν καὶ σκεπτικὸς ἀπέναντι τοῦ πάππου του. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ πρόσωπον ὡσεὶ ἀνεζητεῖ μύστακα ἢ γένειον διὰ νὰ τὰ θιπεύσῃ, ἀλλὰ δὲν εὗρισκεν.

Ὁ γέρον πάππος του παρετήρησε κατὰ ἀλλόκοτον, κατὰ ἀνησυχον εἰς τὴν συμπεριφορὰν του καὶ τὸν ἠρώτησεν ἀφελῶς:

— Ἐ, Θερασύβουλε, πῶς ἐπῆγαν τὰ μαθήματα σήμερον;

Ἰσα, ἴσα, τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐπερίμενε καὶ ὁ Θερασύβουλος. Μὲ κωμικὴν σοβαρότητα ἀκούμβης τὸ μέτωπον εἰς τὴν χεῖρά του, ἀνεστέναξεν, ὡς ἐν προλόγῳ, καὶ ἀπήντησεν:

— Ἐ... παπποῦ. Σήμερον ἐγνώρισα καὶ ἐγὼ κάπως τὸν κόσμον.

Ὁ γέρον ἐξερράγη εἰς γέλωτας καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν:

— Πῶς αὐτό; ἠρώτησεν.

— Ἐπαθα τὸ πρῶτον δυστύχημα τοῦ βίου μου, ἀπήντησεν ὁ Θερασύβουλος, περιλυτός εἰλικρινῶς, διότι προσεδιήθη ἐκ τῶν καγχασμάτων τοῦ πάππου του.

Ὁ ἀγαθὸς γέρον ἐφοβήθη σπουδαίον τι, καὶ διακόψας τοὺς γέλωτάς του ἠρώτησε μὲ ἀνησυχίαν τινά:

— Τί σοῦ συνέβη;

— Ἐπαθα τρομερὰν ἀπώλειαν... τῆς γραμματικῆς μου...

— Παιδί μου, διακόπτει ἀμέσως ὁ πάππος, ἡ ἀπώλεια μιᾶς γραμματικῆς δὲν εἶνε τρομερά, οὔτε ὀνομάζεται δυστύχημα. Τώρα ἀμέσως ἀγοράζομεν ἄλλην.

Ἐξεπλάγη ὁ Θερασύβουλος μὲ τὴν ἀφέλειαν τοῦ πάππου του, ἥτις τῷ ἀνέτρεπεν ὅλας τὰς πεποιθήσεις, καὶ σχεδὸν ἀπογοητευμένος:

— Ἀλλὰ παπποῦ, λέγει, ἀκόμη καὶ ὁ διδάσκαλος μοι εἶπεν ὅτι εἶνε δυστύχημα δι' ἐμέ.

— Ὅσα σοὶ τὸ εἶπε διότι δὲν ἐγνώριζες τὸ μάθημά σου. Καὶ εἶνε βεβαίως δυστύχημα δι' ἐνὰ καλὸν μαθητὴν νὰ φωραθῇ ὅτι δὲν μελετᾷ τὰ μαθήματά του. Καταντᾷ ἀμελής ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ μένει οὕτω ἀγράμματος, τὸ ὅποιον εἶνε ἀληθῶς δυστύχημα, καθὼς θὰ ὁμολογήσῃς

ὅταν γνωρίσῃς τὸν κόσμον. Ἀλλ' ἡ ἀπώλεια μιᾶς γραμματικῆς ποτὲ δὲν ἐμποδίζει ἐνὰ ἐπιμελῆ νὰ μάθῃ τὸ μάθημά του. Φροντίζει ἀμέσως ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἄλλειψιν, καὶ ἔχομεν παραδείγματα τῶσων μεγάλων ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἐσπούδασαν χωρὶς βιβλία, διότι ἦσαν ἐπιμελεῖς. Δὲν εἶνε λοιπὸν δυστύχημα ἡ ἄλλειψις τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἡ ἄλλειψις δραστηριότητος καὶ ἐπιμελείας. Διότι, ἂν σὺ, μόλις ἀνεκάλυψας τὴν ἀπώλειαν, ἐφροντίζεις ἀμέσως, σήμερον θὰ ἐγνωρίζεις τὸ μάθημά σου.

Ὁ Θερασύβουλος αἰσθανόμενος ὅτι δίκαιον εἶχεν ὁ πάππος, ἀπογοητευμένος διότι ἔβλεπεν ὅτι καὶ τὸ μόνον κέρδος του, ὅτι ἔμαθε τὸν κόσμον, ἐξέλιπε καὶ δὲν ἀπέμεινεν ἢ μόνον ἡ ἀμέλειά του δι' ἣν μετενόει:

— Καὶ ἐγὼ, ἀνεφώνησε περιλυτός, ὁ ὅποιος ἐνόμιζα ὅτι ἔπαθα τὸ πρῶτον δυστύχημά μου!

— Τὸ πρῶτόν σου δυστύχημα, τέκνον, τῷ λέγει ὁ γέρον, ἔπαθες ὅταν ἀπέθανεν ἡ καλὴ σου μήτηρ καὶ τὸ δεῦτερον ὅταν ἀπώλεσες τὸν πατέρα σου. Ἀλλ' εἶσαι μικρὸς καὶ δὲν δύνασαι νὰ αἰσθανθῇς τὸ μέγεθος τῶν ἀληθῶν τούτων δυστυχημάτων σου. Ὅταν ὅμως μεγαλώσῃς, τότε θὰ ἐννοήσῃς τί λέγεται δυστύχημα καὶ θὰ γνωρίσῃς καὶ τὸν κόσμον.

Δ

Ὁ Θερασύβουλος ἀργότερον ἐνόησε τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τοῦ πάππου του. Ὅταν ὁ ἀγαθὸς γέρον ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν θάνατον καὶ ἐσκεπάσθη μὲ τὸ βαρὺ χῶμα τοῦ τάφου, ὁ Θερασύβουλος ἐτέλειοιτο τὸ γυμνάσιον. Εὐρέθη ἔρημος εἰς τὸν κόσμον ποθῶν πολλὰ νὰ μάθῃ, ἀλλὰ μὴ ἔχων τοὺς πόρους διὰ νὰ τὰ μάθῃ. Καὶ αὐτὴ ἡ σύνταξις τοῦ πάππου εἶχεν ἐκλίπει. Ἀλλ' ὁ Θερασύβουλος ἠσθάνετο πῦρ ἐντὸς τοῦ καὶ εἰργάσθη. Εἰργάσθη διὰ νὰ κερδίξῃ καὶ νὰ σπουδᾷ συγχρόνως. Διὰ τῆς ἐργασίας του ἐκείνης διήκωσε τὰς πανεπιστημιακὰς του σπουδὰς καὶ ἔλαβε τὸ δίπλωμά του ὄψεφερε πολὺ ἔως οὗ ἐπιτύχῃ τὸ δίπλωμα αὐτό, διότι δὲν ἐγνώριζε τὸν κόσμον. Καὶ ἐφ' ὅσον τὸν ἐγνώριζεν ἐπὶ τοσούτου ἐποτίζετο πικρίας. Ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τέλους εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν ἐπιστήμων, εἶχεν ἀρχίσει πλέον νὰ μορφοῦται ἀνθρωπος τῆς πείρας. Καὶ ὠμολόγει ὅτι τὸσον τῷ ἐκόστισεν ἡ πείρα αὐτὴ καὶ ἡ γῶσις τοῦ κόσμου, ὥστε ἤψατο νὰ ἦσαν ἔλα του τὰ δυστυχήματα τρομερὰ ἀπώλειαι γραμματικῆς.

ΚΑΛΗΘΥΛΟΣ ΠΟΛΥΑΣΧΟΛΟΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΟΡΦΑΝΟΥ

Πτωχὸ παιδάκι ὀρφανὸ
Ἦσυχα, ἦσυχα κοιμᾶται
Εἰς τ' ἀχειλάκι του τ' ἀχνὸ
Γλυκὸ χαμόγελο πλανᾷται,
Καὶ ἡ χαρὰ θαρρεῖ πῶς μένει
Στὰ χεῖλιν τοῦ ζωγραφισμένη.

Χαρὰ κι' ὀρφάνια... τί ντροπή!
Ὅποιος τὸ βλέπει θεὰ νὰ λήη...
Μὴ λυπηθῆτε· σιωπή,
Μὴ τὸ ζυγνήσετε καὶ κλαίη,
Γιατὶ θὰ βλέπῃ τ' ἐτνεῖρά του
Πῶς ἔχει μ' ἀνα στὸ πλευρὸν του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ

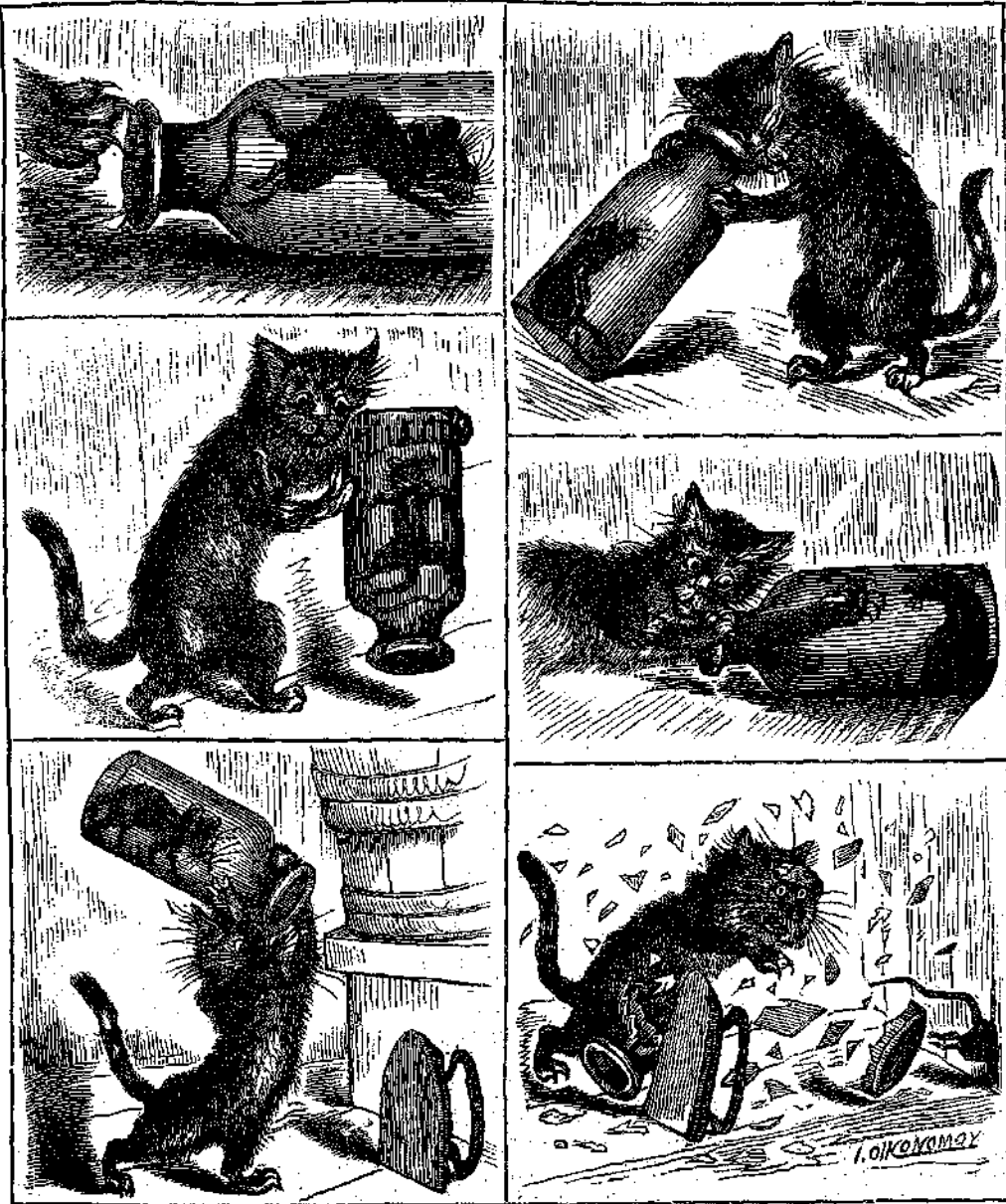
Ο ΤΑΚΗΣ. Ἔλα, ἔλα, μικρουλάκι, ἔλα νὰ παίξωμε μαζίη. Δὲν θὰ σὲ κάνω βαβᾶ. Εἶσαι εὐμορφος, καὶ δὲν σὲ πειράζω.

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ. Κουάκ, κουάκ, εὐμορφος! ὦ! κανένας ἔως τώρα δὲν μὲ εἶπε

ἔτσι. Ὅλοι μὲ λέν ἀσχημῶ. Ἀλλὰ κι' ἐν εἶμαι ἀσχημῶ, δὲν εἶμαι κακός. Βλέπω ὅτι τὸ ἐνόησες. Λοιπὸν εἶσαι καὶ σὺ ἐνὰ πολὺ χαριτωμένο καὶ καλὸ παιδάκι, κουάκ, κουάκ!

Αι εικόνες, επί τη βάσει τῶν ὁποίων προσκαλεῖσθε, μικροί μας φίλοι, νὰ ἐργασθῆτε, λέγουσιν, ὡς βλέπετε, ἔσθην τὴν ὑπόθεσιν τοῦ διηγήματος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γράψητε. Μόνον ποὺ δὲν ὀμιλοῦν! Ἡ «Διάπλασις» λοιπὸν θὰ βραβεύσῃ τὸ διήγημα ἐκείνου ὅστις θὰ κατορθώσῃ νὰ τὸ γράψῃ μὲ περισσοτέραν χάριν, στολλίζων αὐτὸ μὲ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέραν εὐφραν. Πρέπει νὰ γράψητε τὴν γλώσσαν, τὴν ὁποῖαν ὀμιλεῖτε, μὲ τὴν ὁποῖαν αἰσθάνεσθε, καὶ νὰ μὴ παραγεμίζητε τὸ διήγημά σας μὲ λέξεις αἱ ὁποῖαι μυρίζουν σχολαστικότητα. Καλὸ δὲν λέγεται, ὅτι γράφει ὁ ἀραβιδάων ἑλληνοκύριαι, ἀλλὰ ὅστις γράφει μὲ φυσικότητα. Καὶ διὰ νὰ γράψητε μὲ φυσικότητα πρέπει νὰ γράψητε μὲ παιδικὴν ἀφέλειαν, μὲ τρυφερότητα, μὲ χάριν.

Τὸ διήγημά σας πρέπει νὰ μὴ περιέχῃ περισσοτέρας τῶν 800 λέξεων καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Γραφεῖόν μας πρὸ τῆς 17 τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου. Οἱ ἄλλοι ὅροι τοῦ διαγωνισμοῦ εἰσὶν οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς τῶν προηγουμένων.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Ὅταν ἔχωμεν καλὴν θέλησιν, πόσον εὐκόλως εἶνε σιγνάκις νὰ πράττωμεν τὸ ἀγαθόν!

Εὐτυχῆς εἶνε ὁ ἐνασχολούμενος πάντοτε εἰς κάτι τι.

Σκέπτου τὸ καλόν, λέγε τὸ καλόν, πράττε τὸ καλόν.

Ὅσῃ μεγαλειότερον ἀξίαν ἔχεις, τόσο μετριόφρων πρέπει νὰ ᾖσαι.

Πρέπει νὰ προστατεύωμεν τοὺς ἀδυνάτους.

Ὅταν ἀρχίζῃς ἔργον τι, μὴ ἀποβαρρύνεσαι! τὸ θάρρος εἶνε τὸ ἥμισυ τῆς ἐπιτυχίας.

Τὰ χρήματά σου νὰ τὰ μεταχειρίζησαι ὅπως σοὶ φέρωσι τιμὴν καὶ ὄχι ὅπως σοὶ φέρωσι καταισχύνῃ.

Ὅστις θέλει νὰ τὸν ἀγαποῦν, πρέπει νὰ εἶνε ἀγαθὸς καὶ καταδεκτικὸς πρὸς τοὺς ἄλλους.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μικρὰ Κατίνα ἔχει πάντε ἀδελφούς, ἀλλὰ καὶ οἱ πάντε εἶνε μικρότεροι ἀπὸ αὐτήν.

Μίαν ἡμέραν τοὺς ἐπισκέφθη ὁ κ. Ἀλέξανδρος, τὸν ὁποῖον τὴ συνέστησεν ὁ πατέρα τῆς ὡς ἀδελφὸν τοῦ ἱατροῦ τῶν.

— Ἄ, μπᾶ, εἶπεν ἡ Κατίνα, τί λέγεις, πατέρα; ἀστετεύσαι;

— Γιατί;

— Γιατί οἱ ἀδελφοὶ εἶνε μικρότεροι ἐνῶ ὁ κ. Ἀλέξανδρος εἶνε μεγαλιότερος ἀπὸ τὸν γατέρα μας, ποὺ λέγεις πὺς εἶνε ἀδελφός σου!

Ἐξέρχεται τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἱερὸς.

Ὁ ΝΙΚΟΣ. Αὐτὸς εἶνε ὁ παπᾶς ποὺ πέθανε προχθές;

Ὁ ΠΕΤΡΟΣ. Ἄμ! δὲ! Ἐκεῖνος ποὺ πέθανε πορεύσε γιὰτιὰ αὐτὸς δὲν φορεῖ πὺς μπορεῖ νᾶνε ὁ ἴδιος;

Ποῖον πράγμα μᾶς ὀφείλει περισσοτέρον, ὁ ἦλιος ἢ τὸ φεγγάρι; ἤρσα ὁ Νιμῆς τὸν Τωτόν.

— Κουτέ! ἀπεκρίθη ὁ Τωτόν, καὶ δὲν τὸ νοιώθεις; τὸ φεγγάρι! Γιατί ὁ ἥλιος βγαίνει τὴν ἡμέραν ποὺ δὲν ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ τὸ φῶς του! μὰ τὸ φεγγάρι βγαίνει τὴν νύκτα καὶ φέγγει, καὶ σὺν δὲν βγῆ εἶδες τί σκοτάδι εἶνε!

Ὁ Κωστάκης ἐκάθητο εἰς μίαν πολυθρόναν εἰς μαζωμένον πολλὴν ὥραν τὸ πᾶσι του, καὶ ἐμουδιάσει. Ἐσηκώθη καὶ ἔρχισε νὰ βαδίξῃ χωλαίνων.

Ἡ Φιρῆ, ἡ ἀδελφὴ του Ἰωάννα κενὴν τὴν πολυθρόναν ἐπῆγε νὰ καθίσῃ.

— Μή, τῆς λέγει μὲ σοβαρότητα ὁ Κωστάκης, μὴ κάθασαι, Φιρῆ, ἵς ἐκείνην τὴν πολυθρόνα, γιατί θὰ μουδιάσῃ τὸ πόδι σου!

ΟΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

164. Φωνηεντάξιον. *ο* - *ι* *γ* *π* *σ* - *ρ* *τ* - *μ* *ν* - *δ* *λ* - *κ* *ξ* - *μ* *σ* - *δ* *ν* - *ν* - *σ* *π* *ν* *τ* - *τ* *χ* *ς.
165. Συλλαβογράφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, τὸ δευτέρον μου σὺ, τὸ τρίτον μου ἡ δύναμις τῶν ἔθνων, τὸ σύνολόν μου ἀρχαῖος τύραννος.
166. Συλλαβογράφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα, τὸ δευτέρον μου γράμμα καὶ τὸ τρίτον μου γράμμα, τὸ σύνολόν μου εἶνε θεὰ τῶν ἀρχαίων ἐκλήτων.
167. Λεξιγράφος. Ὅταν εἶμαι μὲ κεφαλήν ἔχω τὰ χρησιμεύοντα εἰς τοὺς μαθητάς καὶ εἶνα κεφαλή; ἔχω ὅτι χρειάζομαι ἄσοι παιδιῶν.
168. Νισταγραμματοματῆς. Μὲ τελικὸν Σ εἶμαι νῆσος, μὲ τελικὸν Ν εἶμαι ὄσπικον.

169. Παίγνιον. Εἶρε ὄνομα πόλεως περιέχον τε τράμις τὸ στοιχεῖον α, ἄνευ ἄλλου φωνήεντος.
170. Αἶνιγμα. Πόλις εἶμι τρισύλλαβος μὲ πέντε δὲ στοιχεῖα. Ἄν γάσω μίαν συλλαβὴν, τί θὰ μοὶ μείνῃ; Μῆα.
171. Λογοπαίγνιον. Κατὰ τί μερικοὶ κύριοι ὁμοιάζουν μὲ τὰ καίωμενα ξύλα;

ΛΥΣΕΙΣ

153. Καλὸν εἶνε νὰ μὴ ὀφείλῃς αὐτὸς οὐδὲ νὰ μνησκαχῇ, ἀλλὰ νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ ἐδεργῆ. — 154. Μένικπος. — 155. Ναπολέων. 156. Ἀσία καὶ Ρωσία (Α, Σ, Α. καὶ Ρ, Σ, Α.). — 157. Κρόνος, ὄνος. — 158. Γῆρας, ἦρα. — 159. Η σὺ καὶ μα. — 160. Ἡ πεντὰρα ἢ ὅποια λέγῃς ὅτι εἶνε εἴχα Ο ΒΟΛΟΣ. — 161. — Αἱ χελιδόνες δὲν ἐκτίσαν ποτὶ τὴν φωλεάν των εἰς τὰ αὐτὰ τῶν ποτικῶν καὶ οὐτε θὰ τὴν κτίσουν ποτέ. 162. Διομήδης (Δὸς Μ δὲ). — 163. La lettre D (δέ).

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ

Ἄλιος τῶν Χριστοκατῶν Ὅριον 4. — Ἀσπίς 6. — Ἀκασκῆ; Ἄστρο 3. — Βεργῆ; Βυρῆρος 4. Τ. — Ἐπίσκι; τῶν Ἀσπίδων 2. — Ἐκλήτων ποικίλ 1. — Ζηφῆρος Ἀστὴ 7. — Θεοδωρῆος; Κληῖνος 8. — Κασπῆ; Ἰωάννα 7. — Κολιάτσων Ἐλῆς καὶ Ἰσίδωρος 9. — Κοραξ 8. — Μίγας; Ναπολέων; Νουκάρτης 8. — Μικρὰ Ἐλάρος 7. — Μικρὰ Περικτερά 7. — Μικρὰ Πεταλοῦδα 4. — Μικρὰ Ἀνάβωλος 5. — Μιστῆρος; Στανιόλαος 9. — Προτίετες; Μήστω 7. — Ροδόχρως; Μήρια 7. — Σάβρατος Φῆς 3. — Σερβίτικος Ἰατρὸς 7.

ΑΠΟ ΤΗΣ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1883 ΘΑ ΕΚΔΙΔΗΤΑΙ

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΜΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΣΤΟΥ

Ἔνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν πλείστων ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς « Διαπλάσεως » συνεπίει τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου νομισματικοῦ συστήματος ἐν τῷ Κράτει, καὶ ἔνεκα τῆς προσθήκης τοῦ χρωματιστοῦ ἐξωφύλλου καὶ τῶν σπουδαιωτάτων μεταρρυθμίσεων καὶ βελτιώσεων αὐτίνες ὡς ἐπανεχθῶσιν εἰς τὸ φύλλον ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰανουαρίου 1883

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1883

Ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2,50 — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἀργυρᾷ φράγκα 3,50.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσια· καὶ προπληρωτέαι.

Εἰς τὸν ἔγγραφο 5 ἕως 10 συνδρομητὰς καὶ προπληρόντο τὰς συνδρομὰς αὐτῶν συγχρόνως ὅλας στέλλεται πρὸς αὐτόν, ἢ πρὸς οἰκονόμητον ἄλλον θελήσῃ, ἐν φύλλον τῆς « Διαπλάσεως » ἐπὶ ἐν ἔτος ὁρατῶν. Ἀρίσται δ' ἐκπτώσις φρ. 20 ἐπὶ τοῖς 100 εἰς τοὺς προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν 10.

Ἡ βιβλιόριον περιέχον λεηγήματα τοῦ διασχήμου Ἄνδρσον, μεταφρασθέντα ὑπὸ Αἰμιλίου Εἰμαρμένου, θὰ δωρηθῇ δωκελευστικῶς πρὸς μόνους τοὺς συνδρομητὰς τοῦ 1883 ὅσων ἡ συνδρομὴ διὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ὡς λεηφθῇ ἐν τῷ Γραφεῖν τῆς « Διαπλάσεως » μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐ.ε.

ΤΟΜΟΙ « ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ » ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ

Πωλοῦνται πρὸς φράγ. 2,50 ἕκαστος — Ταχυδρομικῶς ἀποστελλόμενος φράγ. 2,80.

ΑΡΧΕΤΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1883

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ ΘΑ ΕΚΔΟΘΩΣΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1883

Ἐκαστος τόμος θ' ἀποτελεσθῇ ἐκ 200 περίπου σελίδων μεγέθους τῷ ἡμίσει τῆς σελίδος τῆς « Διαπλάσεως ». Ἡ ἔκδοσις θὰ γίνηται κατὰ τεύχη, ὧν ἕκαστον ἐκ 32 σελίδων θὰ δημοσιεύηται τὴν 15^{ην} ἐκάστου μηνὸς καὶ θὰ διανέμηται εἰς τοὺς συνδρομητὰς. — Παιδικοὶ διάλογοι ὑπὸ Αἰμιλίου Εἰμαρμένου θ' ἀποτελέσωσι τὸν Α' τὸμον.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΟΜΩΝ

Ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2,50 — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἀργυρᾷ φράγκα 3,50

Διὰ τοὺς ἐγγραφόμενους συγχρόνως εἰς τὴν « Διαπλάσιν » καὶ τὴν « Βιβλιοθήκην » συνδρομὴ καὶ τῶν δύο ἔμοῦ:

Ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἀργυρᾷ φράγκα 3,50

Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα· καὶ δὲν γίνονται δεκταὶ συνδρομαὶ διὰ τὸν ἕνα μόνον τόμον τῆς « Βιβλιοθήκης ». — Οἱ πρὸ διαρῆς καὶ ἐκπτώσεως ὄροι οἱ ἰσχύοντες διὰ τοὺς ἐγγράφοντας συνδρομητὰς τῆς « Διαπλάσεως » πλείονας τῶν 5 ἰσχύουσιν ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς ἐγγράφοντας πλείονας τῶν 5 συνδρομητὰς τῆς « Βιβλιοθήκης ».

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ « ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ » Παρὰ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, ὁδὸς Βουλῆς καὶ Μουσῶν ἀριθ. 2, ἐν Ἀθήναις.